

Universitātes avīze

Ceturtdiena, 1992. gada 10. decembrī. Maksā 2 rbl. Nr. 6

Visi zinām, ka cilvēks ir nikns un neapmierināts, ja nav paēdis. Aukstumā vispār sasprindzis un neatraisīts, bet, neskatoties uz visu, pasaule iesāka mums smaidīt un cerēt. Tādēļ laikam novembrī notikuši vairāki starptautiski pasākumi.

Sanāksme, kura notika Starptautiskās universitāšu ekonomiskās izglītības pārveidošanas padomes ietvaros, pulcēja 10 Eiropas valstu un ASV zinātniekus ekonomistus, lai galvenokārt spriestu par privatizāciju.

Latvijas grāmatvežu asociācija sarīkoja pirmo kongresu.

Taču pirmo Latvijas politiskās zinātnes pieteikumu starptautiskajā arēnā realizēja politologi konference "Latvija ceļā uz demokrātiju".

Cerēsim uz to labāko arī mēs.

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Atkal par smalkajām aprindām - 2. lpp.
- Kas notiks decembrī fakultātes Ziemassvētku noskaņās - 3. lpp.
- Jāsteidz iesniegt habilitācijai savus darbus - iesaka prorektors R. Kondratovičs - 3. lpp.
- Ekonomika, politika un TEMPUS projekti - 4. - 5. lpp.
- "Pēc tam krekls ir slapjš, bet sajūta laba," tā docents Ilvars Krastiņš par labi nolasītu lekciju un ne tikai - 6. lpp.
- Īss stāsts par to, ko studentiem darīt garos ziemas vakaros un citos vakaros - 7. lpp.
- Turpinām versiju par senbaltu vēsturi - 8. lpp.
- Varbūt arī jūs vēlaties piedalīties studentu konferencē Eindhovenā 1993. gada martā - 8. lpp.
- Ir sakopota informācija par slēptajiem un noklusētajiem faktiem - 10. - 11. lpp.
- Ir iespēja ceļt jaunu pasauli, ja līdz 22. decembrim iesūtīsiet savus priekšlikumus - 12. - 13. lpp.
- Var sportot, ceļot, piedalīties konkursos, lai...nemocītu stress - 14. - 15. lpp.

Jūsu "UA"

SANDIJA SEMJONOVA foto

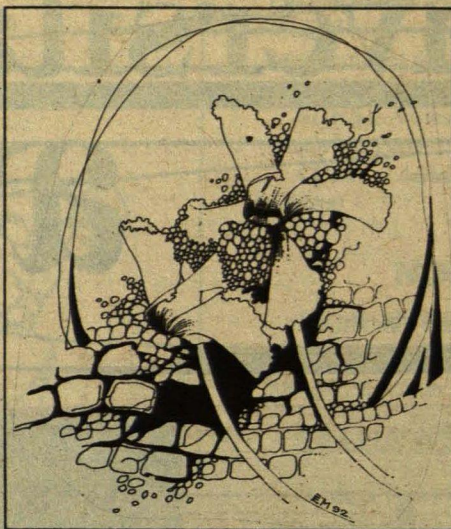

ALPU VIJOLĪTES SPORTA SOMĀ VAI SVĒTKU MIELASTS AIZ SLĒGTĀM DURVĪM

Ja kāds students tūlīt pēc lielajiem valsts svētkiem, 19. novembrī bija iecerējis iegūt kādu atļauju, informāciju vai vienkārši tāpat parunāties ar jaukajām juridiskās fakultātes vakara un neklātienes nodaļas sekretārēm, tad, nonācis pie telpas durvīm, kur allaž skan jauka mūzika no "Radiodeju" skanošā fonda, atrada tās... AIZSLĒGTAS! Tomēr aiz tām joprojām skanēja mūzika, joprojām čaloja mazliet mocartiskie smiekli, nežēlīgi un reizē vilinoši smaržoja kafija "UA" redakcijas kannā.

Ik pa brīdim pie durvīm kāds klauvēja, tomēr ielaists tika tikai retais. Viņu īpašas pazīmes - padusē iespiesta dāvana, ziedu buķete vai pat milzīgā sporta somā ieslēptās kautrīgās alpu vijolītes.

Atrisinājums šim noslēpumam ir ļoti vienkāršs, lai arī svinīgs. Pirms divdesmit viena gada, agrā 18. novembra rītā, nemaz neapziņoties šīs dienas nozīmīgumam, pasaulei sevi pieteica kāds cilvēkbērns, kas gadiem ejot pārvērtās šarmantā un neapreķināmā būtnē. Šo būtni sauc Ingūna Lāce, un juridiskās fakultātes studenti noteikti viņu pazīst kā neklātienes nodaļas sekretāri - allaž labā

noskaņojumā un smaidīgu. Tieši viņas dēļ šeit valdīja tik smaržīga gaisotne. Izredzētie varēja garšot jubilāres ceptās magon - un kanēlmaizītes, aizmirsti nebija arī speķa pīrādžiņi un katra mielasta neatņemamā sastāvdaļa - klasiskais rosols (latviskoti - gaļas salāti). Nevar nepieminēt arī žāvēto vistīņu, kas izpelnījās kolēģu vienbalsīgu atzinību. Svētku mielastu bagātināja arī jubilāres

māmiņas gatavotais aroniju-cidoniju dzērīens, kas patīkami sildīja klātesošo sirdis, paredzētā šampanieša vietā.

Par vienīgo trūkumu var uzskatīt atsevišķu kungu nepiedalīšanos. Cienījamais prodekāns Krastiņa kungs mēroja ceļu uz savu kabinetu gar trokšņainajām durvīm visai kluss. Varbūt viņš gaidīja atsevišķu ielūgumu? Bet varbūt vienkārši kautrējās... Par to slepeno ziņu dienests klusē.

Vienīgi kļuvis zināms, ka svinības noslēdzās kafejnīcā "ARHITEKTS" ar šveicaru vokālo veļtījumu jubilārei. Un tas viss - bez alkohola plūdiem, pilnīgā nopietnībā.

Vienkārši omulīgi...

Svētku noskaņā līdzdzīvoja, baudīja un garšoja, vēlāk atcerējās un uzrakstīja kādreizējā jubilāres klasesbiedre, tagad kolēģe

IWONNA GRUNDE

P.S. Mīļš sveiciens Tev, un, lai cik raibi neietu šajā dzīvē, neaizmirsti Doma baznīcas zvanu un traka suņa sakosto dvēseli uz brūga!

SMALKĀS APRINDAS NO BALTIJAS JŪRAS VIŅA KRASTA

"Kāpēc dāni nogalināja Hamletu." "UA" korespondentei tā arī neizdevās uzzināt, jo pats jautājums par prinča eksistenci ir zem jautājuma zīmes. Paši dāni gan ir optimisti un uzskata, ka Hamlets tomēr dzīvojis, un Kroborgas pili uz ziemeļiem no Kopenhāgenas joprojām dēvē Hamleta vārdā. Tieši šai pili, kā arī dažās citās vietās "UA" korespondentei izdevās uz laiku pārtapt par smalko aprindu hronisti un novērot dažas zīmīgas lietas.

Kaimiņu augstskolas pasniedzējs, viņš arī LR Ārkārtas sūtnis Mavriks Vulfsons, nolasījis lekciju par demokrātijas iespējamību Krievijā, pieņemšanā, kuru rīkoja Dānijas Aizsardzības ministrs, malkoja tikai limonādes. Privātā sarunā viņš konstatēja, ka Latvijā nav nekādas saiknes starp vecāko un jaunāko politiku paaudzi, ja vien pēdējā vispār ir izveidojusies. Tāpēc viņi apsveica jaunu cilvēku iesaistīšanos tādā pieredzējušu politiku pasākumā, kāda bija Atlantijas līguma klubu (cieši saistīti ar NATO) ģenerālā asambleja Kopenhāgenā. Vēlāk Vulfsona kungs kopā ar pārējiem viesiem noraudzījās Dānijas karaliskās gvardes parādē, kura uz noplukušās Fredriks-

borgas pils fona izskatījās braši. Kāds dānis atzina: "Slikti, ka pils nav remontēta no ārpuses, bet Aizsardzības ministrija labāk nopirkās par remonta naudu vēl kādu zemūdeni."

Tai pat vakarā uzradās kāds augsta ranga dānis, kurš vienkārši interesēs pēc uzrakstījis grāmatu par aizsardzības spēkiem Latvijā, Lietuvā un Igaunijā neatkarīgo valstu periodā. Viņš izmantojis vienīgi dāņu arhīvu materiālu un nekad nav bijis Baltijā. Grāmata būs dāņu valodā un to lietos aizsardzības spēki savām vajadzībām.

Interesi par Baltiju asamblejas laikā izteica arī kāds bulgāru diplomāts. Pieņemšanas laikā viņš atzinās, ka vienmēr ar simpātijām raudzījies uz mazajām valstīm, "kuras nav atzinušas sevi par okupētām," piebilda diplomāts, ar tikpat lielām simpātijām šaudidams acis blondo meiteni virzienā.

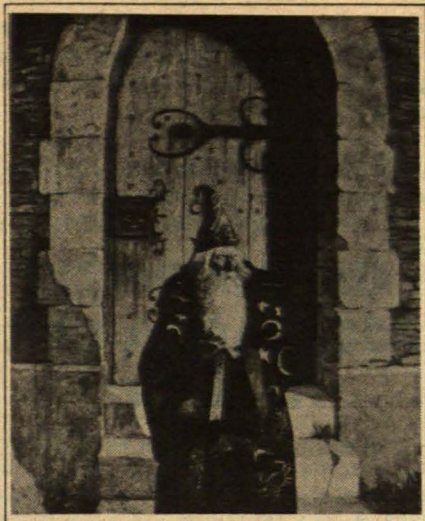
Dzīves vieta — Baltija — un jaunība varēja izraisīt interesi arī tādā amerikānī, kāds ir Džeimss Beikers. Lietuviešu kolēģe sarunā ar viņu gan paspēja izrādīt neviltošu izbrīnu par viņa sajūsmu par Viļņas arhitektūras pērlēm. "Kā! Jūs esat

bijis Lietuvā!" jautāja meitene. Beikera kunga vietā atbildi varēja sniegt jebkurus klātesošais, jo ASV valsts sekretārs Baltijā bija OFICIĀLĀ vizītē...

Prominentā kongresa jauniešu grupa apmeklēja itin avangardistisko mākslas muzeju ar visnotaļ amerikānisku nosaukumu — Luiziāna. Tur kādas ekstravagantas būtnes pavadībā iepazinās ar muzeja dārgumiem. Piemēram, Pikasso pēdējās gleznas, kurās, arī kubisma formā gleznojot, viņš nespēja nedomāt par sievietēm. No viņa piemēru, skiet, nēma arī aprakstāmo aprindu stiprais dzīvē. Politika ir vīriešu lieta, un domā jau, kā zināms, par to, kā trūkst...

Kopumā augstākās aprindas noturejas līmeni (nebūtu brīnums, ja viņi būtu ZEM līmeņa, jo Kopenhāgenā pat skulptūras atrodas kanāla dibenā). Arī jaunieši turējās. Par spīti itāļu nespējai rīkoties norunātajā laikā, par spīti tam, ka internacionālais 9 tautību koris tikai retu dziesmu varēja nodziedāt līdz galam. Un kopā ar viņiem 7 dienas to darīja

DECEMBRĪ FAKULTĀTĒS ZIEMASSVĒTKU NOSKANĀS NOTIKS:

SVEŠVALODU FAKULTĀTE

21. decembrī pl. 16.00 Visvalža ielā 4a aktu zālē tiks dibināta Amerikas studiju asociācija. Tajā iesaistīties aicināti tie, kuriem ir augstākā izglītība, angļu valodas prasme un pētījumi jebkurā jomā par Ameriku. Iniciatīvas grupa no Svešvalodu fakultātes uzskata, ka asociācijas dibināšana dotu iespēju koordinēt amerikāņu pūļņus gan Latvijā, gan saistīties ar starptautiskām organizācijām. Pēc nodibināšanas paredzēts uzreiz iestāties Ziemeļvalstu asociācijā.

PEDAGOGIJAS FAKULTĀTE

28. decembrī pl. 11.00 Aspazijas bulv. 5, 312. telpā notiks seminārs "Skolotāju izglītības mūsdienīgošana un pedagoģisko diskusiju izraisīšana Latvijā." Tajā mācībspēki, kuri tieši strādā pie šāda nosaukuma programmas "Tempus" ietvaros, nolēmuši tikt ar kolēģiem no Universitātes un citām augstskolām, lai apspriestu mācību plānu attīstības pilnveidošanu. Šis būs viens no pasākumiem gada programmā, kura tiek īstenota sadarbībā ar Dāniju un Lielbritāniju.

VĒSTURES UN FILOZOFIJAS FAKULTĀTE

10. decembrī 13.30 Brīvības ielā 32. 1. auditorijā notiks priekšlasījums "Par vēlēšanām Baltijā" - (kas notiek Lietuvā) priekšlasījumus sniegs E. Balzdēns un R. Ražuks, kuri atradušies Lietuvā vēlēšanu laikā. Šis būs otrais šāda veida pasākums ar notikumu analīzi un diskusijām, ko rīko Latvijas Ārlietu institūts Ata

Lejina vadībā. Pirmā diskusija bija veltīta Igaunijai.

18. decembrī notiks Latvijas Ārlietu institūta oficiāla atklāšana. Tā ir privāta organizācija, kuras mērķis ir informēt Latvijas sabiedrību par starptautiskiem notikumiem, veikt to pētīšanu un analīzi. Universitātes telpās Brīvības ielā 32 institūts darbojas jau gadu. Pa šo laiku izveidota starptautiskās literatūras bibliotēka, kuru iespējams izmantot arī fakultātes studentiem.

Paldies fakultāšu darbiniekiem par atsaucību informācijas sniegšanā sāka
INESE VOIKA

VĒLREIZ PAR NOSTRIFIKĀCIJU

NOSTRIFIKĀCIJA - PSRS Zinātņu kandidātu un doktora disertāciju pielīdzināšana Latvijas doktora grāda nosaukumam.

Saskaņā ar Ministru Padomes lēmumu par zinātņu grāda nosaukuma piešķiršanu līdz 31. decembrim visiem PSRS zinātņu kandidātiem un doktoriem ir jāiziet nostrifikācija, ja to neizdara, šiem cilvēkiem praktiski nav tiesību ieņemt šos amatus. Universitātē līdz šim darbojas 14 padomes, bet vakar Zinātņu padome apstiprināja vēl trīs, tā kā pašreiz padomēs darbojas visās paredzētajās zinātņu nozarēs. Vienīgā nozare, kur nedarbojas nostrifikācijas padome ir politoloģija, taču tas izskaidrojams ar to, ka tā pie mums ir jauna zinātņu nozare. Tā kā mēs cenšamies nostāties Eiropas līmenī arī šajā ziņā, tad padomi izveidosim nākošā gada vidū, pieaicinot lielu skaitu speciālistu no Norvēģijas, Zviedrijas, Dānijas, kā arī no Latvijas. **Tādēļ lūdzam VISUS UNIVERSITĀTES KOLĒĢUS, KURI VĒL TO NAV IZDARĪJUŠI, IESNIEGT HABILITĀCIJAI SAVUS DARBUS, LAI SAŅEMTU HABILITĒTA ZINĀTŅU KANDIDĀTA VAI DOKTORA DIPLOMU.**

Ir izstrādāti 2 veidu diplomu ar Universitātes emblēmu un īpašu numerāciju. Vakar Zinātņu Padome izdarīja labojumu diplomu tehniskajā izpildījumā, piešķirot katrai augstskolai savu šifru. Šifrs A būs visām Zinātņu Padomes habilitētajām disertācijām.

B - Tehniskās universitātes disertācijām

C - Latvijas Universitātei

D - Lauksaimniecības universitātei

E - Zinātņu akadēmijas institūtam

F - Medicīnas akadēmijai

G - pārējām augstskolām

H - citām zinātniskajām iestādēm

Šobrīd saskaņā ar Zinātņu Padomes lēmumu nostrifikācija notiek bez maksas, taču no jaunā gada tā noritēs par samaksu. Par to maksās vai nu pretendents vai iestāde, kur viņš strādā. Piemēram, Universitāte savā budžetā ir paredzējusi noteiktus līdzekļus, lai mūsu cilvēkiem

nebūtu jāmaksā. Šī summa varētu būt vidēji 15 tūkstoši rubļu.

Turpmāk - par zinātņu likumu un zinātnes finansēšanu. Par to mūsu nākamajā numurā.

Profesora Riharda Kondratoviča teikto pierakstīja **IVONNA GRUNDE**

SENĀTĀ

1. Bezkonkursa vēlēšanās profesora amatā ievēlēja J. Drēgeri, A. Varslavānu, U. Sūnu, R. Kondratoviču, J. Aivaru.

2. Par Filoloģijas fakultātes dekāni apstiprināja D. Lūsi, par Svešvalodu fakultātes dekānu - E. Ošiņu.

3. Senatori apstiprināja noteikumus bakalaura un maģistra studijām.

4. Senāts pateicas Dāvja Zušmaņa tuviniekiem un akadēmiskās vienības "Lidums" Torontos kopas locekļiem par Latvijas Universitātei veltītajiem līdzekļiem - 540 \$.

Senāts nolēma šos līdzekļus izmantot ikgadējai Dāvja Zušmaņa vārdā nosauktas stipendijas piešķiršanai. Stipendija tiek piešķirta vienreiz gadā vienam studentam.

5. Pedagoģijas fakultātē turpmāk būs divas patstāvīgas katedras: pedagoģijas un psiholoģijas.

"JUVENTUS" SOMIJĀ

Viens no pirmajiem Latvijas Universitātes jauktā kora ārzemju braucieniem bija uz Somiju 1936. gadā. Nesen tagadējais koris "Juventus" atkal bija šajā valstī. Par šo ceļojumu stāsta kora diriģents Juris Kļaviņš:

Mūs uzņēma labi. Diemžēl slikto laika apstākļu dēļ maz dabūjām redzēt Somijas skaistumu. Sagaidītāji bija Helsinku universitāte un J. Rozentāla biedrība. Tās 150 biedri ir cilvēki, kuri interesējas par Latviju. 18. novembra koncerts reizē bija svinīgs brīdis - nacionālie svētki. Uz to bija ieradusies arī vairāku valstu sūtniecību darbinieki. Koncertu atklāja mūsu vēstniece Somijā Anna Žigure, kura labās somu valodas prasmes dēļ ir populāra Somijas diplomātu aprindās. Koncerta atmosfēra bija pacēluma pilna. Nākošajā dienā vairāki diplomāti izteica pateicību Annai Žigurei par iespēju piedalīties šajā pasākumā.

Viesojāmies arī Turku universitātē. Mūsu Universitātes rektors ir pazīstams ar Turku universitātes rektoru, tādēļ arī mēs tikām tur ielūgti. Pats rektors mums pastāstīja par savas universitātes vēsturi un šodienu. Koncerts notika universitātes reprezentācijas ēkā, kādā nelielā zālē ar labu akustiku. Pēc koncerta notika draudzīga tikšanās ar turienes studentu koru dalībniekiem.

Pierakstīja **JANIS LULLE**

"DĀRGAIS" CEĻŠ LĪDZ PRIVATIZĀCIJAI

Tagad Latvijā ir grūti kādu pārsteigt ar to, ka te viesojas visdažādākie ārzemju speciālisti, kuri iepazīstas ar mūsu attīstības problēmām, sniedz konsultācijas un savus ieteikumus par to, kas pēc viņu uzskatiem tajā vai citā situācijā būtu jādara, kā jārikojas. Ir arī praktiskas darba sanāksmes, kurās analizē konkrēto pētījumu rezultātus problēmās, kuras interesē un ir svarīgas arī Latvijai. Nupat viena šāda rakstura plaša starptautiska sanāksme no 11. līdz 14. novembrim notika Jūrmalā, Zinātnes namā. Tajā piedalījās 10 Eiropas valstu un arī ASV zinātnieki ekonomisti. Šī sanāksme notika Starptautiskās universitāšu ekonomiskās izglītības pārveidošanas padomes (University Council for Economics and Management Education Transfer — UCEMET) ietvaros. Latvijas Universitāte šajā padomē iestājās 1992. g. janvārī, kad Ekonomikas fakultātes uzņēmējdarbības ekonomikas katedras docents Andris Deniņš, Latvijas Universitātes rektora, prof. Dr. J. Zaķa pilnvarots, parakstīja UCEMET dokumentus Budapeštas sanāksmē.

UCEMET dibināta 1991. gada pavasarī un tajā iesaistījušās Stokholmas, Ostrovas, Budapeštas, Krakovas, Bukarestes, Maskavas, Sanktpēterburgas, Viļņas, Tartu un Latvijas Universitāte. UCEMET konsila sanāksmē Jūrmalā padomes sastāvā uzņēma arī Varnas ekonomikas universitāti (Bulgārija).

Jūrmalas sanāksmē padomes darba uzmanības degpunktā bija privatizācijas jautājumi un ar to saistītās īpašuma novērtēšanas problēmas, kas tika izskatītas ne tikai darba grupu un konsila sanāksmēs, bet arī konferences noslēguma dienā — 14. novembrī starptautiskās konferences ietvaros, kur minēto valstu ekonomisti, kā arī Latvijas Republikas Ekonomisko Reformu ministrijas atbildīgie darbinieki un auditorfirmas "Invest — Rīga" vadītāji iepazīstināja ar privatizācijas gaitu Austrumeiropas zemēs, kā arī jaunākajiem Latvijas Republikas valdības lēmumiem privatizācijas jautājumos un īpašuma novērtēšanas praktiskajām problēmām Latvijā. Konferences nobēgumā referenti atbildēja uz daudzajiem klātesošo jautājumiem par apskatītajām problēmām. Šeit piedalījās vairāk nekā 150 speciālistu no dažādu nozaru uzņēmumiem un organizācijām no visas Latvijas.

Konferences laikā ārzemju universitāšu viesus Senāta sēžu zālē pieņēma arī LU rektors, prof. J. Zaķis un LU prorektori. Rektors vairāk nekā stundu ilgā sarunā iepazīstināja viesus ar LU, tās vēsturi, mūsu saimniecības attīstības problēmām, atbildēja uz viesu jautājumiem. Domājam, ka šis tikšanās laikā LU nostiprinājās tālākie sadarbības sakari ar Stokholmas universitāti, izveidojās kontakti ar Krakovas Ekonomikas akadēmiju, kuru sanāksmē pārstāvēja akadēmijas rektors prof. J. M. Pomorskis, kā arī ar Ostrovas un Budapeštas universitātēm. Pēc pieņemšanas LU rektors ārzemju viesiem par godu rīkoja pusdienas.

Bez privatizācijas jautājumiem sanāk-

smē apsprieda arī tautsaimniecības ekonomikas attīstības problēmas un t. s. Public Economy. Izskatīja arī TEMPUS programmas īstenošanas iespējas, lai tālāk veicinātu ekonomiskās izglītības attīstību.

Novērtējot Padomes darbu Jūrmalas sesijā, jāatzīmē, ka te varēja gūt daudz jaunu atziņu par ekonomikas attīstības procesiem un to sekām, problēmām un perspektīvām bijušajās padomju bloka zemēs. Te bija ko mācīties, ievērojot to, ka daudzas Austrumeiropas valstis ekonomisko reformu ziņā mūs ir krietni apsteigušas.

Dienzēl jāatzīmē vāja aktivitāte no mūsu ekonomistu puses. Jādomā, ka galvenais šķērslis bija "dārgais" ceļš no Rīgas līdz Lielupei un atpakaļ (par savu

naudu). Žēl, ka mēs zināšanas cenšamies iegūt tikai ārzemju komandējumos, neizmantojot mums dotās iespējas tepat pašā mājās.

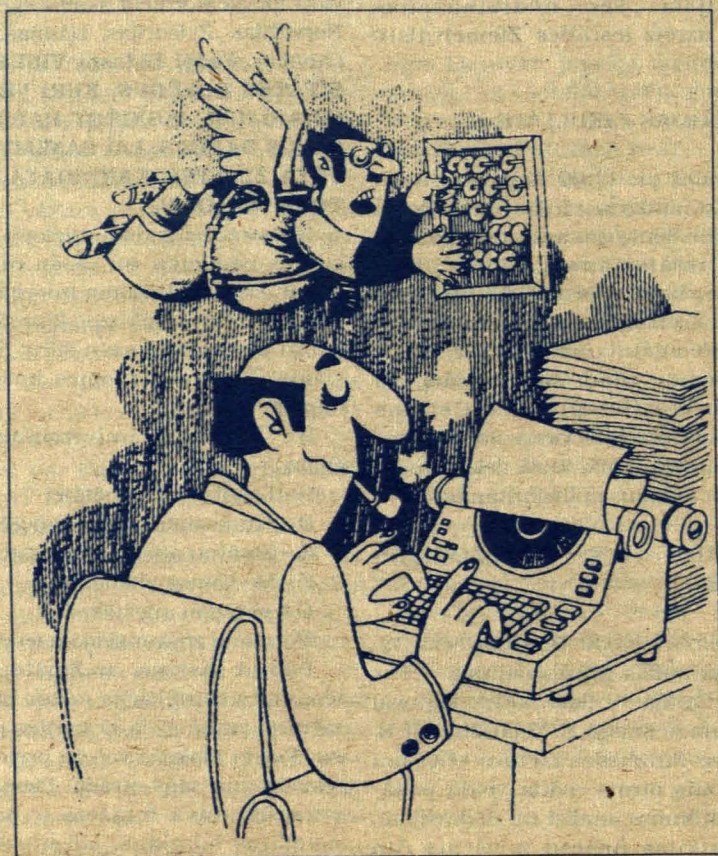
LU Ekonomikas fakultātes uzņēmējdarbības ekonomikas katedras vadītājs,
 doc. Dr. (econ.) Dzintars STRAZDS

GRĀMATVEŽU ASOCIĀCIJA SĀK DARBU

Visa pasaule grammatveža profesija tiek uzskatīta par cienījamu, interesantu un sabiedrībai vajadzīgu profesiju. Ta ir arī ļoti labi apmaksāta. Grāmatveža profesijai ir augsts prestižs, piemeram. Anglijā tika veikta aptauja, un tās rezultāti sekojoši: arsts, jurists, grammatveidis

Ikvienā valstī cilvēki apvienojas profesionālās apvienībās vai asociācijās. Jau ilgāku laiku grāmatvežu sabiedrībā tika izteiktas domas par to, ka nepieciešama profesionālo grāmatvežu asociācija. Tāpēc šogad, 3. septembrī, grāmatveži, revidenti, uzņēmumu, firmu vadītāji, grāmatvedības pasniedzēji, finansisti pulcējās grāmatvežu asociācijas dibināšanas konferencē. Tajā tika apstiprināti statūti, izvēlēta darba grupa un pagaidu prezidents, lai gatavotos grāmatvežu kongresam.

Latvijas Republikas grāmatvežu asociācijas 1. kongress notika 12. novembrī. Tajā piedalījās apmēram 400 cilvēku, tajā skaitā AP Ekonomiskās

komisijas pārstāvji, Finanšu ministra vietniece V. Kudrējevas kundze un Tautsaimniecības departamenta vadītājs N. Dzeriņa kungs, Polijas grāmatvežu asociācijas pārstāve u.c. Šajā kongresā apsprieda grāmatvedības attīstības problēmas, izvēlēja prezidentu, koordinācijas padomi un revīzijas komisiju.

Latvijas Republikas grāmatvežu asociācijas galvenie darba virzieni būs: attīstīt grāmatvedības teoriju un praktisko pielietojumu atbilstoši starptautiskiem standartiem, pilnveidot profesionālo izglītību, piedalīties likumdošanas apspriešanas un pilnveidošanas gaitā grāmatvedības jomā. Grāmatvežu asociācijas mērķis: sniegt palīdzību ekonomiskā, tiesiskā un sociālā jomā saviem biedriem, palīdzēt profesionālā jomā, sniegt konsultācijas, nodrošināt kvalifikācijas celšanu.

LR grāmatvežu asociācijā var iestāties grāmatveži, auditori, finansisti, ekonomisti, uzņēmumu un firmu vadītāji, studenti un visi, kurus interesē grāmatvedība un audits.

Darbā gaitā, bez šaubām, radīsies daudzas citas problēmas, kuras asociācija risinās. Viena no tām būs grāmatvežu nodrošināšana ar darbu. Jau pašlaik LU Grāmatvedības un saimnieciskās darbības analīzes katedrā veidojas datu banka, kurā ir pieprasījumi pēc grāmatvežiem. Tāpēc asociācija veidos datu banku kopā ar LU minēto katedru darba piedāvājumiem un pieprasījumiem. Tā kā mācību iestādēs iegūst akadēmisko izglītību, piemēram, LU, tad asociācija izsniegs pēc mācību, praktiskā darba un eksāmenu nokārtošanas arī sertifikātus, kas liecinās par grāmatveža un audita profesionālo līmeni. Liels un sarežģīts darbs paredzēts dažādu grāmatvežu apmācības kursu izvērtēšanā un to sertifikācijā. Joprojām mūsu republikā un īpaši Rīgā organizē kursus, par kuriem ir daudzsolāša reklāma, bet tajos strādā cilvēki, kuri nav pat ekonomisti. Piemēram, kursos "Zinātnieks" grāmatvedību māca bijušais zinātniskā komunisma priekšmeta pasniedzējs. Asociācija par šiem kursiem un to darbu saņēmusi iesniegumus par neapmierinošu apmācību.

LR grāmatvežu asociācija sadarbosies ar dažādu valstu asociācijām, lai iegūtu pieredzi un piedalītos starptautiskos kongresos, semināros un simpozijos.

Pašlaik LR Grāmatvežu asociācijas koordinācijas padome izstrādā detalizētu darba plānu, uzsāk kopā ar republikas grāmatvežiem darbu grāmatvedības un ekonomikas attīstīšanā un pilnveidošanā.

LR grāmatvežu asociācijas prezidente
VILMA PAUPE

POLITISKĀ ZINĀTNE BALTIJAS VALSTĪS

Konference "Latvija ceļā uz demokrātiju" notika no 14. līdz 16. novembrim Rīgas Kongresu namā. Tas bija pirmais Latvijas politiskās zinātnes pieteikums starptautiskajā arēnā.

—Kā līdz šim veidojās politiskā zinātne Latvijā?

—Līdz šim tā veidojās kā noteikts pasniedzēju kopums Universitātes ietvaros. Pastāvēja kontakti ar Baltijas reģiona ārvalstīm, taču par sevi ir jāpaziņo plašākai pasaulei. Konference izvērtās apjomīga — ap 120 dalībnieku un viesu, aptuveni 50 no tiem bija no ārvalstīm, pārējie pārstāvēja Latviju. Darbs tika organizēts plenārsēžu veidā. Tika apskatītas vairākas problēmas — piemēram, demokrātijas vēsture, demokrātisko institūtu veidošana, politikas kultūra, kā arī jautājumi par minoritātēm, vēlēšanām, pāreju uz tirgus ekonomiku u. c.

Pastāvēja lielas salīdzināšanas iespējas.

—Kāda, pēc jūsu domām, bija TEMPUS apspriede, kura notika konferences laikā?

—No vienas puses, tā bija humāna misija, bet no otras puses — diplomātiskas sarunas. Sevišķi asas tās izvērtās par finansiālo resursu sadalīšanu (ko sūta Eiropas kopiena) starp Latvijas, Tartu un Viļņas universitātēm. Saruna ieguva pat ļoti spriegu raksturu ar paceltām balsīm. Skandināvu kolēģi mēģināja Baltijas pārstāvjus nomierināt.

—Kas ietilpst TEMPUS projektā?

—TEMPUS ir vairāk domāts kā pedagogisks projekts. Patī par sevi TEMPUS programma nav pētnieciska. Tā izveidota Latvijas, Tartu un Viļņas universitātei. Tajā ietilpst arī Orhusas universitāte Dānijā, Umeo universitāte Zviedrijā un Groningenes universitāte Holandē.

—Kāds ir TEMPUS projekta "Politiskā zinātne Baltijas valstīs" mērķis?

—Galvenais uzdevums ir 3 gadu laikā izveidot akadēmiskās politiskās zinātnes tīklu. Akadēmiski politiskā zinātne šajā gadījumā nozīmē universitātes.

—Kādi ir TEMPUS projekta virzieni, apakšuzdevumi?

—**Pasniedzēju kvalifikācijas celšana.**

Mūsu pasniedzēji (6—10 gadā) dodas uz partneruniversitātēm Holandē, Dānijā, Zviedrijā. Tur viņi apmeklē 2—3 mēnešu kursu un saņem attiecīgā profila sertifikātus. Savukārt partneruniversitāšu pasniedzēji strādā ar mūsu mācību spēkiem un studentiem.

■ **Studentu apmaiņas veidošana.** Galvenā ideja — tai jābūt regulārai un ar skaidri izteiktiem mērķiem. Līdz šim šajā jautājumā valdīja haoss. Tagad LU ir noteiktas bakalaura un maģistra programmas. Šogad studentiem jāstudē politiskā zinātne, politikas kultūras problēmas u. c. Attiecīgi TEMPUS programmas dalībnieki seko savās augstskolās, vai ir kursu sakritība. Tad no Latvijas sūtām savus studentus, ko atlasām konkursa kārtībā. Vidēji gadā jāaizsūta 6—10 studenti. Ārzemēs kursi studentiem nav speciāli veidoti. Viņi apmeklē kursus, kas domāti ārzemju studentiem.

Latvijā studenti parādās ieraksts par to, ko viņi ir nokārtojuši ārzemēs.

Otrs svarīgs uzdevums ir sociālās pieredzes apgūšana, t. i., studenti iet uz vietējām pašvaldībām, reliģiskajām kopienām, publiskiem pasākumiem u. c.

■ **Informācijas tīkla attīstība, jo neapšaubāmi mums nav līdzekļu un iespējas visus aizsūtīt.** Prioritāte tiek dota bibliotēku veidošanai — nevis bibliotēkas mūsu klasiskajā izpratnē, bet gan grāmatu, periodisko izdevumu kolekciju, kā arī kompjūteru tīklu veidošana. Diemžēl Latvijā nepastāv katalogi politikas zinātnē. Tas rada kataloga izveidošanas problēmas. Jābrauc uz Dāniju, lai konsultētos — kā izveidot katalogu, kādas pastāv kompjūteru sistēmas u. c.

■ **Infrastruktūras izveidošana.** Vesela daļā no projekta ir veltīta kompjūteru, dažādu komunikācijas līdzekļu, kopējamo mašīnu u. c. iepirkšanai.

Kopējamās mašīnas nemaz nav lieka greznība, ja gribam uzlabot izglītības sistēmu, lai studentiem nedēļā būtu maksimums 10 lekcijas. Vairāk uzmanības jāpievērš studentu patstāvīgajam darbam. Tagad students lekcijās nosēž līdz plkst. 14—15, pēc tam viņam vairs nav ne gribas, ne spēka iet un individuāli strādāt, pētīt. Tad notiek dzīves paradokss — studenti atstāsta lekcijas. Students zaudē sprišanas un manevrēšanas spējas. Galvenokārt runa ir par to, kā optimāli veidot programmas Baltijas valstīs, jo nevaram kopēt ārvalstu programmas. Jāizmanto tas labākais un elastīgākais, kas mums ir.

LU Vēstures un Filozofijas fakultātes
Politoloģijas katedras vadītāju docentu
Eiņāru Semani intervēja AĪJA SULTE

MANĪ PALIEK KAUT KAS NO STUDENTA

Šoreiz mūsu ciklā uz sarunu esmu aicinājis Juridiskās fakultātes prodekānu, docentu Ilvaru Krastiņu. Un tā sākās ar jautājumu, kas ir ģeniāls savā vienkāršībā:

- Kā Jums klājas? -

uz ko prodekāns, brīdi padomājis, deva tikpat vienkāršu atbildi:

- Labi. Kamēr pieprasījums pēc mūsu audzinātiem studentiem ir liels, ir patīkami strādāt. Tie aiziet strādāt uz prokuratūrām, firmām. Studentu interese un vēlēšanās studēt ir liela, par ko liecina kursu skaitliskais sastāvs. Tātad - klājas labi.

- Kādi ir Jūsu darba paši jaukākie brīži?

- Tie ir tad, kad esmu nolasījis labu lekciju, kad esmu bijis derīgs saviem studentiem, kad tie ir klausījušies, jautājuši. Pēc tam krekls ir slapjš, bet sajūta laba. Es jūtu, ka esmu viņiem palīdzējis. Bez šaubām, patīkami ir arī tad, ja kāds sevi ir parādījis kā zinošs, labi sagatavots students.

- Un tumšāki, sāpīgāki brīži...

- Ļaunākie brīži reizums ir tie, kas pašreiz notiek mūsu republikā. Brīvība ir iekarota, atgūta. Lai gan tā ir formāla, bet tajā pašā laikā ir daudz nepatīkamu momentu, kas attiecas arī uz juristu darbu. Mēs redzam lielo šķelšanos, nemitīgo partiju skaita pieaugumu, slinkumu sabiedrībā, nekompetenci atsevišķu vadītāju darbā. Lūk, tas sāpina.

- Un atstāj iespaidu arī uz jūsu dzīvi, jūsu darbu.

- Neapšaubāmi. Par to ir jārunā lekcijās, jāorientē jaunie juristi uz to, ka nevar pieņemt visu, ko sniedz prese. Ir jāšķaidā cēloņi, kāpēc tas tiek teikts un darīts.

- Šobrīd, veidojoties firmām un ofisiem, radusies nepieciešamība pēc jauniem juridiski labi izglītotiem cilvēkiem. Kā šis faktors ietekmējis studēt gribošo skaitu un studentu attieksmi pret mācībām?

- Jāsaka tā, ka pirmajosursos vērojama ļoti liela vēlēšanās mācīties, iegūt zināšanas, bet sakarā ar grūtajiem materiāļiem apstākļiem, kas vērojami mūsu sabiedrībā, iezīmējas problēma, ka students nespēj veikt mācību uzdevumus tā, kā mēs to prasām. Bet ir arī kāds pozitīvs moments. Ja students strādā savā specialitātē, viņš praktiski apgūst daudz no tā, ko māca augstskolā. Tiem dota iespēja pārbaudīt darbā šeit iegūtās zināšanas.

- Kā sokas ar juristu ārzemju studijām?

- Ārzemēs šobrīd studē diezgan liels studentu skaits. Kopenhāģenas, Oslo un Upsalas universitātēs studē mūsu studenti. Bijām pat aizbraukuši ciemos, lai apskatītu, kā viņiem tur klājas.

Lai piešķirtu sarunai interesantāku nokrāsu, nolēmu uzdot prodekānam kādu provokatorisku jautājumu:

- Pastāv uzskats, ka sievietē un jurisprudencē ir divas nesavienojamas lietas, tomēr neskatoties uz to, joprojām eksāmenos ar labām zināšanām sevi piesaka daļais dzimums. Kādas ir Jūsu domas?

Atbilde bija ātra un noteikta:

- Ļoti pozitīvas. Kā rāda prakse, sievietēm, kuras spēj šo nežēlīgo režīmu izturēt, ir lieli panākumi jurisprudencē. Šis darbs prasa atrauties no ģimenes un pievērsties tikai darbam. Un tās, kas to spēj,

- Tagad mazliet atskatīsimies pagātnē, laikā, kad Ilvars Krastiņš bija jauns students. Kas bija svarīgs, raksturīgs tā laika studentam?

- Milzīga interese. Tas bija pēckara laiks, cilvēki bija daudz ko pārdzīvojuši un ieguvuši lielāku izturību. Bet, ja salīdzinām ar šodienu, toreiz interese un enerģija bija lielāka. Lekcijas, semināri pagāja pārrunās un diskusijās. Šodien tas nav tik bieži vērojams. Ir jau arī tagad tādi studenti, kas zin, kāpēc studē, bet daļa nāk vienkārši modes pēc. Bet, ja man ir jānovērtē, tad jāteic, ka jaunatne vienmēr ir bijusi interesanta. Teikt, ka ir milzīga atšķirība no mūsu jaunības laikiem, es nevaru.

- Runā, ka no visas studentu saimes, juristi un mediķi ir lielāki jautrībnieki un balliņu aktivisti. Kā toreiz veicās ar kursa vakaru rīkošanu?

arī sasniedz panākumus. Es pats kādreiz studēju kopā ar kādu sievieti, kas dzīvē bija ļoti vienkārša, bet viņai bija fantastiski panākumi izmeklēšanā tikai tāpēc vien, ka parasti izlikās mazāk saprotoša, nekā patiesībā bija. Un tādā veidā ieguva visas nepieciešamās ziņas no saviem pratināmajiem. Lūk, pareiza un laba metode.

- Nez vai tas izskaidrojams ar sievietei raksturīgo intuīciju?

- Iespējams. Virietim raksturīgi loģiskie gājieni, bet sievietē, šķiet, intuitīvi nojauš vai tu esi vainīgs, vai nē.

- Tomēr, neskatoties uz to, reti var sastapt sievieti-izmeklētāju, parasti viņas nodarbojas nepilngadīgo lietu komisijās vai prokuratūrās.

- Jā, tā bija, taču tagad arvien vairāk juristes strādā prokuratūrā, arī izmeklēšanā un firmās. Daudz sieviešu ieņem juriskosulā amatu. Tā kā mēs nebūt neanoncinām sievietes lomu šajā profesijā.

- Vai! Mums bija vakari! Toreiz materiālie apstākļi nebija sevišķi labvēlīgi, bet šajā sfērā rīkojamies aktīvi.

- Tādā gadījumā man rodas vēl viens provokatorisks jautājums. Kā Jūs rīkotos, ja uz kādu kursa vakaru uzaicinātu arī Jūs?

- Bez šaubām aizietu! Arī šajos gados. Un domāju, ka es tur justos labi. Kā nekā vairāk kā 35 gadus esmu nostrādājis jaunatnes vidū un kaut kas no viņiem paliek arī manī.

Nu ko. Nekavējieties ar ielūgumiem!

Krastiņa kungs ir gatavs pieņemt uzaicinājumus un izdancināt visas jaukā juristes, lai novērtētu, vai krājot zināšanas nav aizmirsies romantiskais valša solis.

Varbūt šai sarunai sekos turpinājums, bet tas atkarīgs no Jums...

ISS STĀSTS PAR TO, KO STUDENTIEM DARĪT GAROS ZIEMAS UN CITOS VAKAROS

"Ko tad mēs tai Eiropā darām?" Šobrīd ir pietiekami daudz organizāciju, kuras savās tikšanās reizēs vēlas redzēt arī tik eksotiskos baltiešus, kas "50 gadus bijuši šķirti no Eiropas", "mēs pat nekā nezinām par jums" utt. Viņi apmaksā mums ceļu, uzturēšanos tajā vai citā hoteli (vai kādā kazarmā, kur, kā rāda pieredze, ir vislētākā vieta dzīvošanai). Mēs noklausāmies pasniegtās runas un izdzeram piedāvātos dzērienus. Protams, ne katrreiz mājās atbraukuši, ķersimies organizēt ko līdzīgu, jo tas jau varbūt bijis arī kaķu klubs, kurš uzaicinājis, bet... Tagad ir juku laiks. Būtu vienkārši burvīgi, ja mēs iemācītos atrast istos cilvēkus pēc iespējas ātrāk. Būtu vēl burvīgāk, ja mums gribētos atrast kādu, ar ko sadarboties. Ja pārietu tas pesimisms, ka ne jau man domāts tas piedāvājums un arī ja būtu, tad es neesmu spējīgs... Man pat liekas, ka šī nekā nedarišana, kas pie mums tiek uzskatīta par itin jauku lietu, ir traģiskāka nekā mežonīgā tiekšanās pēc "ārzemēm". Pietiks jau visiem to ārzemju, no jebkura saldējuma reiz atēdas. Un tad var redzēt, ka "ārzemes" pamazām sadalās atsevišķos cilvēkos, ar kuriem konkrētas idejas realizēt. Ja vien pēdējais darbības vārds vēl ir pakustināms. Ja vien mēs jau nestrēbjam putru pieticības malā ar domu, ka gan jau tie padebeši reiz gāzīsies virsū tik un tā.

To es teicu tev, kurš šobrīd lasa "UA". Kādreiz jau vajag kādu, ar ko parunāt.

"Kāpēc?" Es negribu šoreiz izvairīties no šī jautājuma. "Kāpēc jūs, piemēram, lasāt "Universitātes Avīzi"? Tieši tagad un tepat?"

Tikpat labi jūs (un tu!) varētu lasīt "Das Haus". Tas gan ir vai nu vāciski, franciski vai angļiski, bet citādi tur var uzzināt gluži interesantas domas. Šobrīd prātā meitene no Serbijas, kura asarām acis (vai turpat uz papīra izkaisītām) aizstāv serbu karavīru posta darbus Bosnijā: "Mēs nevaram uzturēt visus liekēžus. Viņi nevēlas strādāt valsts labā." Viņu bija satracinājis kāda slovēna rakstītāis, tai pašā "Das Haus". Tālāk tur ir raksts par Latvijas sarežģīto nacionālo situāciju. Čehoslovākijas valsts pastāvēšanas problēmām, kādu vācu rakstnieku un vēl 40 lappuses par mūsu kopīgo māju Eiropu.

Ir iznākuši šī izdevuma 8 numuri, kura pilnais nosaukums ir krietni garš. "Das Haus — La Maison — The House". Jau divus gadus to veido jaunieši, un tas ir domāts jauniešiem. "Kāpēc ne?" — tā varētu papildināt sākumā uzdoto jautājumu. Kāpēc gan neizdot žurnālu, ja pietiek spēka un izdomas atrast līdzekļus tā izdošanai un atlicināt laiku blakus studijām, lai to visu novestu līdz galam. Lai ieviestu lielāku skaidrību, žurnāla garo nosaukumu var sadalīt trīs daļās. Pirmā tad būtu — vāciskā "Das Haus". Tā ir pirmā, jo līdz šim žurnālu izdeva Karlsrūhē. Tieši viņi, draugi šai Vācijas dienvidu pilsētā, spēja sajūsmu par Berlīnes mūra krišanu pārvērst idejā par Eiropas žurnālu, kuru finansiāli atbalsta Eiropas pa-

pēdējā konference, ko viņi paši sauca par kongresu — Ženēvā. Žurnāls ir pilnīgi neatkarīgs no jebkādam organizācijām, tāpēc iemeslus, lai tiktos, hausiešiem jārada pašiem. Tad viņi definē nosaukumu: "Jaunatne aci pret aci ar Eiropu 1992", sameklē sponsorus un ielūdz tos, kuri piedalās žurnāla veidošanā, uz pāris dienām parunāt par Eiropas nākotni.

Tā nu šabrauca Ženēvā 100 jaunieši, paklausījās lekcijas par Eiropas drošību un monetāro sistēmu, apmeklēja Sarkano Krustu, ANO mītni un citas Ženēvā kuplā skaitā esošās starptautiskās organizācijas (vien uz Krievijas misiju, kur kopš padomju laikiem kā bija, tā arī tagad "strādā" 200 darbinieku, viens kongresa dalībniekus nezaicināja).

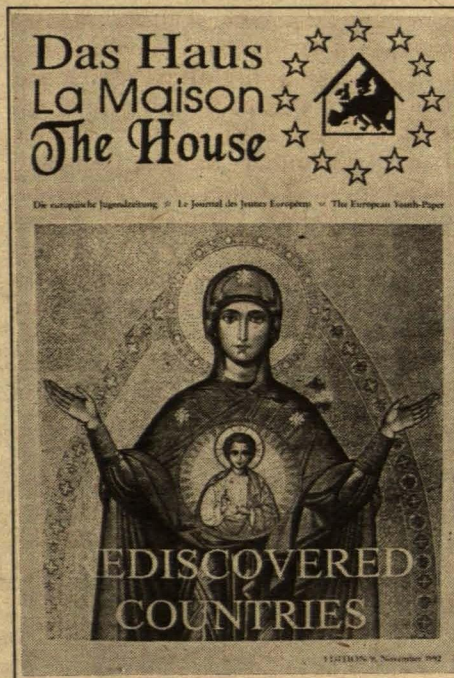
Aiz iekavām šai stāstā par kongresu paliek tas, ka Ženēvas ezers arī ziemā vai, teiksim, rudenī, kurš Šveicē valda novembrī, ir skaists, bet kalni līdz ar sniega parādišanos tikai iegūst savā skaistumā un sniedz šveiciešiem gandrīz vienīgu izklaidēšanās veidu — braukšanu ar slēpēm. Tas paliek aiz iekavām, jo, pavisam nopietni runājot, tā ir tik skaista, bet tomēr pieder "La Maison". Ja arī pēc asām izjūtām un "ārzemju braucieniem" izslāpušiem austrumeiropiešiem Šveice tomēr bija pirmajā vietā, tad žurnāla entuziasti var nedaudz nopūsties un būt priecīgi, ka spējuši sagādāt kaut vai kādu prieku. Te ir laiks pieminēt žurnāla trešo, angļisko daļu, jo lielākoties tieši šai valodā sazinās Austrum— un Rietumeiropa.

"The House". Istie hausieši grib zem "Mājas" jumta redzēt visu Eiropu. Viņi aicina veidot redakcijas Baltijā, rakstīt rakstus un uzturēt kontaktus. Viņi pat bija noorganizējuši konferenci septembrī Tallinā, kur runāja par Baltijas reģiona atgriešanos Eiropā. Igaunijā tika nospriests, ka valodas nav un nedrīkst būt par šķērslī saprašanās veicināšanai.

Tāpēc tie, kas ir tikuši līdz šai vietai un atzinuši "The House" par kaut ko vismaz apskatīšanas vērtu, var nākt pēc tā uz "Universitātes Avīzes" redakciju. Vēlāk var rakstīt rakstus un izvērst plašu sadarbību.

Tas viss ir nopietni. Taču ar nelielu daļu domīguma. Šo savdabīgo "draudzēšanās" formu Eiropas limeni ap "The House" es gribēju minēt kā piemēru par iespējām darboties.

INESE VOIKA

domes jauniešu fonds. Pamazām vācieši atraduši cilvēkus, kuri tāpat kā viņi, klaja entuziasma dzīti, veido redakcijas kolektīvus, raksta rakstus un citādi aktivizējas šobrīd jau 20 Eiropas valstīs.

Par spīti plašajam mērogam un internacionālajai idejai, "Das Haus" joprojām ir tāds mājas žurnāls draugu lokam, jo kopējā tirāža uz Eiropas fona ir diezgan neliela. Lai atkal nebūtu jājauc — kāpēc, respektīvi, kāda jēga, ir laiks nākt klajā ar otro daļu — francisko.

"La Maison". Tieši tā māju dēvē tajā Eiropas daļā, kur notika "Das Haus — ..."

JERSIKAS VĒSTURE

(Turpinājums. Sākums "UA" Nr. 5)

Augšā minētie, chronista aprakstītie uzbrukumi Ikskilei un Salaspilij (1203. g. un 1206. g.) notika gan it kā meslu piedzišanas nolūkā, bet istenībā tā bija pirmā apstākļu spiestā pretestība vācu iekarotājiem. Visvaldis tādēļ mums tēlojas kā tā laika izcilis patriots un tālredzīgs diplomāts. Vāciešos un viņu rīcībā viņš nojauz draudus visai latviešu zemei, bet it sevišķi savai valstij un Daugavas tirdzniecības ceļam.

Tāpat redzam Visvaldi tālredzīgi cenšoties nodibināt labas attiecības ar leišiem, kuŗi, kā chronists saka, taču bijuši lieli ienaidnieki ne tikai vāciešiem, bet arī krieviem un latvjiem.

Bīskaps Alberts 1209. g. rudenī sāka aktīvu karadarbību pret Jersiku, pēc tam, kad "turējis apspriedi ar saviem saprātīgiem vīriem un rūpīgi apsvēris, kā atbrīvot baznīcu no leišu un krievu lamatām", jo Jersikas karalis vienmēr bija bijis "visvairāk latīņu ienaidnieks", precējies leišu kunga Daugerutes meitu, bija "it kā viens no viņiem" un atļāva viņiem (leišiem) pāreju pār Daugavu un pārtikas līdzekļus kā ejot uz Krieviju, tā Livoniju un Igauniju."

Šis apspriedes rezultātā tad nu Alberts — ar viltu un nodevību — 1209. g. rudenī iebruka Jersikā, to ieņēma, izlaupīja un — nodedzināja, lai "atraitnes un bāreni skali kliegtu un vaimanātu."

Indriķa chronika grib aplēpt kristīgo izkaušanu Jersikā, bet Atskaņu (Rīmju) chronika lielās, ka esot "tik daudz kristītu cilvēku nosīstu un nolaupītas lielas bagātības." Tātad arī karš divu baznīcu starpā!

Daudzi Jersikas iedzīvotāji krita varoņa nāvē, bet iebrucēji līdzī pāņēma sievietes un bērņus, arī karalieni.

Šis barbariskais un viltīgais (iebrucēji iekļuva Jersikā ar viltu, sūtot pa priekšu kādu sagūstītu letgali) uzbrukums Jersiku satrieca, un tā vairs isti neatzilba.

Jersika, pirmā lielā pilsēta pie Daugavas, bija Rīgas konkurente, kas atņēma daļu peļņas, un tai bija jāpazūd. Vācieši pilsētu izlaupīja, aizveda līdzī lopus, baznīcu zvanus, sudrabu, purpuru, svētbildes, rotaslietas, naudu.

Visvaldis paguva izbēgt un Daugavas otrā pusē, vērodams pilsētas degšanu, izsaucās: "Ai Jersika, mīļā pilsēta..."

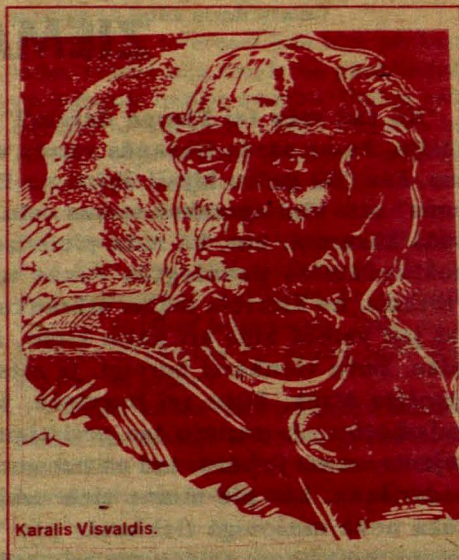
Brīvā Jersika nu kļuva par lēni, kuru Visvaldis saņēma no bīskapa Alberta rokām — mantojuma kārtā jau sev piederošo Jersiku, tēvu tēvu zemi. Bet bīskaps sacīja: "Ja gribi turpmāk izvairīties no savienības ar pagāņiem, tā kā tu neposītī ar viņiem mūsu baznīcu... ja tu gribi nodot savu valsti Sv. Marijai par dāvanu, lai no mūsu rokas to par jaunu saņemtu, tikai tad atdosim tev karalieni ar visiem gūstekņiem un vienmēr sniegsim tev uztīcamu palīdzību."

Tātad — tā 13. gs. legalās formas valdnieki zaudēja savu suverenitāti un kļuva par vācu vasaļiem.

Tā kā dāvinājuma aktā nekas nav teikts par noteikumiem, kas spieda karali uz šo soli (varbūt karalienes sagūstīšana?), tad bez Indriķa chronikas mēs nekad nezinātu, kāda politiska traģēdija slēpās aiz šī juridiski nevainojamā darījuma, ko viduslaikos sauca par oblāciju. Tā šīnī gađījumā notika Sv. Pētera laukumā 1209. g. pēc 4. oktobra, ar īpašām svinībām daudzu liecinieku klātbūtnē, starp kuriem bija katedrāles domkungī, vairāki Vācijas grāfi, zobenbrāļi un Rīgas amatnieki. Sekoja parastā ceremonija: apdāvinātais (bīskaps) atdeva atpakaļ dāvinātājam (Visvaldim) dāvināto zemi kā lēni.

Visvaldis saņēma atpakaļ trīs novadus, bet pazaudēja Autīni un Cesvaini. Abas šīs valstiņas jeb pavalstis jau ap 1208. g. pārgāja no pareiztīcības katoļu ticībā. Tātad Jersika nu bija dalīta divās daļās: bīskapam piederošā ka-toļu daļa un Visvalža pareiztīcīgo daļa. Zinot, ka Autina atrodas pie Priekuliem, Cēsu tuvumā, varam konstatēt, ka Jersikas karalistes robežas ziemeļos sniedzās līdz Gaujas vidusdaļai, bet ziemeļaustrumos pie Cesvaines saskārās ar Tālavu.

Par trīs Visvaldim atstātām valsts daļām nav ziņu. Tas darīts ar nolūku, jo bīskapa mērķis bija neatlaidīgi drupināt karaļa lēni, sūtīot turp savus misionārus. Līdzko kāds nōvads bija

Karalis Visvaldis.

mainījīs ticību, viņa pilskungs, pēc Autīnas Vāridota parauga, varēja lūgt Rīgas bīskapu "at-brīvot viņu no Jersikas jūga, t.i. no pie-nākuma dot kunga tiesu Visvaldim. Bīskaps, lai to pasteidzinātu, samazināja nodevas visiem jauniem novadiem, kas pieņēma katoļu ticību. Tā bīskaps Alberts pielāgoja dzīvē divus viduslaiku politiskos uzskatus: "Skaldi un valdi" un "Kā ticība, tā valdība."

Otrā Jersikas dalīšanā 1211. g. figurē apgabali starp Gauju un Aivieksti, latīniski šeit lietots jauns termins novada apzīmēšanai: LETTIA (Latvija).

Lozējot bīskapam krita Autīne, Alene (Launkalne?), Asote (pie Krustpils), Beberņine (?). Ordenim krita Certene (pie Smiltenes), Cesvaine, Negeste (Viesiena?), Mārciena.

Ar to katolizētās Jersikas karaļvalsts daļas inkorporācija bija nobeigta. Visvaldis vairs varēja brīvi rīkoties tikai tanīs novados, kas atradās starp Daugavu un Aiviekstes kreiso krastu, tagadējā Latgale), varbūt vēl Ludza, Dignāja. Šīs dalīšanas ziņas ļauj mums izveidot Jersikas valsts karti.

Visvaldis vēl 1209. g. sāka atjaunot Jersikas pili un ievadīja draudzīgas sarunas ar Polockas karali, 1212. g. savukārt saucot apspriedē arī bīskapu, lai norunātu drošu ceļu tirgotājiem pa Daugavu un, mieru atjaunojuši, varētu labāk pretoties leišiem.

Polockas karalis gan glaimoja, gan draudēja bīskapam Albertam, tomēr bīskaps bija sarunās veiklāks un paturēja sev brīvas rokas visā Livonijā. Visvaldim tas nepatika. 1213. g., cik noprotams, tā sievastēvs Daugerute devās caļā uz Novgorodu, kur slēdza līgumu, kas bīskapam nepatika. Atceļā Daugeruti sagūstīja zobenbrāļi un to, važās iekaltu, ieslēdza Cēsu pili, kur tas it kā beidzīs dzīvi pašnāvībā.

Latviešu valstis 13. gs. sākumā.

Visvaldi iejauca šajā lietā, apvainoja nodevībā un aicināja uz Rīgu attaisnoties mantāgā (vasaļu tiesā). Visvaldis tam nepaklausīja. Tad bīskaps Alberts 1214. g., bez kara pieteikuma, iebruka Jersikas pili, atkal ar viltu iekļūstot iekšpus vaļņiem, ieņēma pili, nodedzināja to, slepkavoja un laupīja.

Visvaldis tomēr nekrita vācu rokās. Laikam briesmas zinādams, tas jau slēpās un 10 gadus par viņu nav nekādu ziņu. Domā, ka, neredzēdams izeju, Visvaldis būs meklējis kādu izlīdzinājumu ar ordeni. To var secināt no 1224. g. ziņām, kurās stāsta, ka Visvaldis šai gadā lūdzis bīskapu izlēnot bruņiniekam Konradam pusi no Jersikas pils, līdz ar piederīgajām zemēm. Bīskaps arī apstiprināja Konrada un karaļa mantošanas līgumu, pēc kura lēņa otro pusi mantotas, kam būs viriešu kārtas pēcnācēji. Jāpieņem, ka bruņinieks Konrads ir bijis Visvalža znots.

1225. g. Visvaldis, pēc kādām ziņām, it kā tomēr vēl meklē taisnību pie pāvesta legāta Modenas Viļuma, bet bez panākumiem.

1230. g. bīskaps Nikolajs pat vēl piešpieda Visvaldi atdot katoļu baznīcai kādu salu un ezeru starp Likšnes un Riesas upēm. Līdz ar to tiesību izplatīt "latīņu mācību" arī savā pareizticīgo zemē.

1239. g. Visvaldis vairs nav dzīvajos, un nav arī vairs Jersikas pils. Senās karaļvalsts liktenis noslēdzies ar karaļa nāvi.

Un tomēr, bija tikai laika jautājums, kad Māras valsts kļuva par kādas trešās valsts provinci, jo Māras valstij trūka viselementārākās lietas — tautas. Māras valsts varēja zelt tikai kā libiešu un latviešu valsts un, ja ienācēji būtu izkusuši šo tautu masā, tad Baltijā varēja izaugt spēcīgas valstis. Kolonistiem, turpretim, tādas valstis nekad nav izdevies nodibināt.

Visvalža mantinieki, cik spriežams, arī būs izvēlējušies trimdas ceļu, jo Viganta ordeņa chronika (1388. g.) piemin "Visvalža" pili, Vīlijas krastos, augšpus Kauņai. Uz Lietuvu emigrēja arī kādi 40 bijušie Jersikas karalistes kungi no Aiviķstes apvidus.

Tā ar "brīvprātīgu dāvinājumu" sākās un ar emigrāciju beidzās Jersikas karaļvalsts.

Balodis, F., Jersika un tai 1939. g. izdarītie izrakumi.

Indriķa chronika.

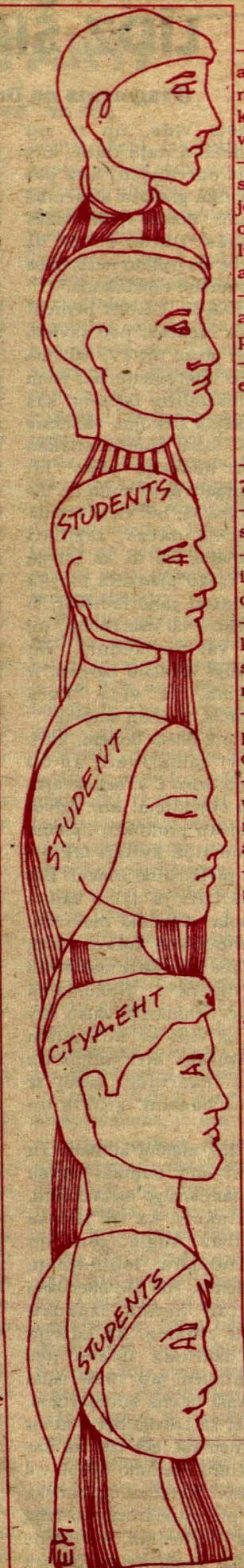
Latvju enciklopēdija.

Straubergs, J., Rīgas vēsture.

Šturms, E., Die Lage von Gercike (1947).

Švābe, A., Straumes un avoti. III.

ARVEDS BIELA

NO VISURIENES PAR VISU

—Kauņas Medicīnas akadēmijas kopmītni Nr. 5 ir ar mieru apsargāt policists. Viņa vienīgā prasība — lai viņam dzīvošanai tiktu ierādīta istabiņa. Dekāns, aprunājies ar kopmītnes komendantu un studentiem, principā ir ar mieru, jo tādā veidā tiks atrisināti arī daudzi juridiskas dabas jautājumi.

—Kauņas Medicīnas akadēmijas rektorātā tika apspriests smēķēšanas kontroles un samazināšanas programmas projekts. Akadēmijas senāts, balstoties uz Pasaules veselības organizācijas Eiropas reģionālās komitejas 1987. gada rezolūciju (EUR/RC 373 R9), piedāvā smēķēšanu akadēmijā un akadēmijas telpās pasludināt par netolerantu.

—Kauņas tehnoloģijas universitātē vienas fakultātes foajē atradās sludinājums, kurā studenti (puiši) tika aicināti darbā par lejamā alus pārdevējiem.

—Šauļu pedagogiskā institūta kopmītnēs nav atļauts lietot elektriskos sildītājus.

SKAITĪ ŠO TO PASAKA

—Pēc šī gada ziņām, Viļņas universitātē dienas nodaļā mācās 7573 studenti (no tiem 4318 sievietes).

—Pirmajā kursā šogad iestājās 1179 studenti. No 7573 studentiem 6382 saņem stipendijas.

—5540 studentu saņem stipendijas, kuras ir mazākas par iztikas minimumu. Tikai 827 studentiem izmaksātā stipendija ir 1,5 reizes lielāka par iztikas minimumu.

—No citām augstskolām Viļņas universitāte ir uzņēmusi vecākajosursos 181 studentu. No universitātes "atvadījās" 663 studenti, 339 nesekmības dēļ, 67 studenti atstāti atkārtot mācību kursu.

—Viļņas universitātē studē 6665 lietuviešu, 458 krievu, 249 poļu, 40 ukraiņu, 66 baltkrievu un 46 ebreju tautības studenti.

—Viļņas universitātē ir 1119 pasniedzēji (pamatsastāvs). No viņiem 129 ir profesori, 133 — zinātņu doktori, 649 — zinātņu kandidāti, 458 docenti. 15 pasniedzēji ieradušies no ārzemēm.

—Kopmītnēs (VU) dzīvo 3535 studenti. Vēl 3840 dienas nodaļas studentiem kopmītnes ir vajadzīgas.

Informācija no VU mācību daļas.

STUDENTU KONFERENCE EINDHOVENĒ — 1993. GADA MARTĀ

Viļņas universitātes studentu pārstāvniecība saņēmusi ziņu par Holandes kolēģu organizējamo studentu konferenci "Tautiskums un vienotība nikstošās Eiropas robežās". Tā notiks 1993. gada martā Eindhovenē. 400 studentu no visām Eiropas valstīm nedēļu pavadīs kopā, lai dalītos savās idejās un domās par vienotās Eiropas nākotni, tās kultūras, ekonomikas un vides aizsardzības problēmām. Liela uzmanība tiks veltīta Austrumeiropas valstu integrācijai Eiropas kopienā. Nedēļas laikā būs lekcijas, forumi, tiks rādītas filmas, rīkotas ekskursijas pa Holandi un uz Amsterdamu. Tiks arī organizēti nakts koncerti — dejas, kā arī sporta pasākumi.

KĀ TUR NOKLŪT?

Visiem Viļņas universitātes studentiem ir vienādas iespējas kļūt par pretendentiem uz šo konferenci. Vajag aizpildīt pieteikumus un rakstiski, angļu valodā, izteikt savus motīvus (What is Your motivation for applying to this European Week?) 7—12 teikumos līdz šī gada 1. decembrim. Iesniegumu forma un sīkāka informācija ir Viļņas universitātes studentu pārstāvniecībā. Tel. 617920, 614414 (Viļņa).

Viļņas universitātes Studentu pārstāvniecība, Sabiedrisko sakaru grupa. ("Universitas Vilnensis")

LĪDZ ŠIM SLĒPTIE UN

(Fragments no Dr. INGŪNAS ĒBELES referāta, kas

Starptautiskās alianses "Save the Children" Zviedrijas organizācija mums iedeva jauno ANO (Apvienoto Nāciju Organizācija) bērnu tiesību konvenciju, iesakot panākt, lai to realizē Latvijas parlaments.

Bērnu tiesību konvencijā īpašu mūsu uzmanību izraisīja divi tās pamatpostulāti.

Pirmais, katram bērnam ir tiesības piedzimt veselam un izaugt par veselu, fiziski un garīgi attīstītu, sociāli nodrošinātu, izglītotu demokrātiskas sabiedrības locekli. Un otrs, dalībvalstī, kura ir pa-

potencē saindētā vide, un te nu jāpiezīmē, ka lielākā daļa datu, kas attiecas uz šeit pārrunāto, līdz pat pēdējam laikam tika glabāta slepenībā ministrijās, resoros, ūdens epidēmiskās kontroles stacijās. Datus sūtīja uz Maskavu, lai tur tie arī paliktu nezināmos plauktos un nezināmām vajadzībām.

Latvijas organizācija "Glābiet bērnus" kopš 1990. gada vasaras, pēc saviem pirmajiem soļiem presē un TV, saņēma un sakopoja lielu informāciju par šiem slēptajiem, noklusētajiem faktiem, kas atradās iepriekšējās Latvijas valdības rīcībā, valdības, kura komunistiskās partijas vadībā nedarīja neko, lai brīdinātu un pasargātu savu tautu un tās genofondu no bojāejas, bet tieši otrādi, apzināti falsificēja datus, regulāri informējot iedzīvotājus par to, ka Latvijā viss ir kārtībā. Tātad piedzimt Latvijā vesels bērns praktiski gandrīz nevar, jo jau viņa māte ir slima vai mazasinīga, vai pārpūlējusies, vai nepaēdusi, vai saindēta. Arī izaugt veselam bērnam ir milzīga problēma, jo vide, kurā jaundzimušais nonāk, ir sliktā stāvoklī.

Rīgā vien, pēc oficiāliem datiem, kuri, jādomā, ir stipri samazināti, ap 50 tūkstošiem ģimeņu dzīvo t. s. saindētajās zonās, zonās ap objektiem, kur dzīvot aizliegts, jo toksisku produktu līmenis gaisā, kā arī cita tipa kaitīgi faktori pārsniedz dzīvei pieļaujamo līmeni. Bet cik cilvēku visā Latvijā dzīvo šādās zonās? Rīgā fenola, slāpekļa dioksīda, formaldehīda, benzapīrēna koncentrācija gaisā vairākas reizes pārsniedz maksimāli pieļaujamo līmeni. Noziedzīgā saimniekošana šai totalitārajā valstī nav nodrošinājusi Latvijai ar normālām atkritumu izgāztuvēm, attīrīšanas un pārstrādāšanas iekārtām, tādēļ ir piesārņoti ūdens baseini, grunts un artēziskie ūdeņi.

1988. g. vien 257 miljoni kubikmetru notekūdeņu ar 8,3 milj. tonnām kaitīgu vielu un 900 tonnām smago metālu sāļu, par kuriem ir zināms, ka tie izraisa audzējus, slimības, augļa, gēnu un hromosomu patoloģiju, iepludināja Latvijas ūdens tilpnēs. Pat pēc oficiāliem datiem, kuri gan netika izpausti iedzīvotājiem, ir zināms, ka Latvijā gandrīz puse dzefamā ūdens pēc ķīmiskajiem rādītājiem jau 1989. gadā bija ārpus dzeramā ūdens standartiem. Nerunāsim par to, ka Latvijā bērni nevar peldēties. No tā nemirst, bet tas, ka nav garantiju saņemt tīru dzeramo ūdeni, vai tas nav noziedzums? Ierindas darbinieki, kuri griezušies pie mums organizācijā "Glābiet bērnus", apliecina, ka ūdens kontrole tiek veikta nepilnvērtīgi, un šeit

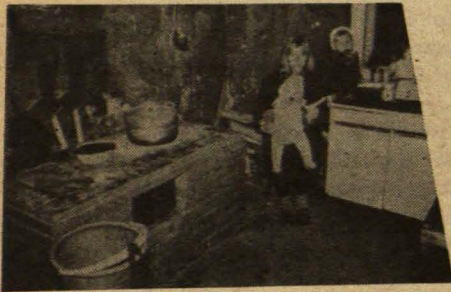
ir, no vienas puses, tehniskas problēmas, jo trūkstot aparatūras, un no otras puses, psiholoģisks pamats — gadiem ilgi šiem cilvēkiem bijis jāklusē par saviem atradumiem, iedzīvotāji tos pat neuzziņāja.

Te nav vainojami paši cilvēki, bet gan valsts iekārta, kas liek dzīvot iluzoriskā melu pasaulē un krāpj savu tautu, un šodien tas turpinās.

Starp ķīmikālijām, kas piesārņo dzelzceļus un produktus, sevišķi bīstamas attiecībā uz iedzīmtām kroplībām, augļa un bērna veselību ir smagie metāli un pesticīdi. Šīs vielas Latvijā nosaka tikai daļēji. Importētā, privātā un kooperatīvā pārtikas produkcijā, pēc "Glābiet bērnus" ziņām, nenosaka vispār. Tajā pat laikā ir zināms, ka no Padomju Savienības dienvidiem ievestos augļos un citrusos atrodami ārkārtīgi toksiski pesticīdi, kurus vispār lietot noliegts. Arī vīnogas tur apstrādājot ar 67 pesticīdu veidiem, kuru noteikšanai Latvijā nav piemērotas metodes. Ir satriecošas ziņas par pesticīdiem speciālos augļu konservos bērniem. Latvijā nav praktiski ķīmiski nepiesārņotu produktu, un tādēļ 85% bērniem ir izmaiņas kuņģa—zarnu traktā. Pesticīdi izraisa nieru nepietiekamību maziem bērniem, taču centrālā bērnu klīnikā pat nav maksīgās nieres, kas nepieciešamas šādam slimniekam.

Iedzīmtu kroplību izcelsmē liela nozīme ir arī radioaktīvajam piesārņojumam. "Glābiet bērnus" šovasar vairākkārt apsekoja centrālo tirgu. Izrādās, ka mūsu valstī lietotie kontroles aparāti nav piemēroti radioaktīvā piesārņojuma noteikšanai produktos, bet Alfa daļiņu noteikšanai produktos Latvijā vispār nav aparatūras, tajā pat laikā radioaktīvais plutonijs, kas dod Alfa daļiņas, atrodams Padomju armijas raķešu bāzēs u. c. objektos. Tātad pastāvošās kontroles instances spēlē apzinātu farsu, jo cilvēki tur palikuši tie paši arī pēc neatkarības pasludināšanas. Izrādās, ka Latvijā šovasar ievesti radioaktīvi piesārņoti piēna produkti, tēja, gaļa. Šovasar. Bet pēc Černobiļas? Pēc Černobiļas esot bijis Maskavas rīkojums iepirkt no Baltkrievijas desmitiem tūkstošus tonnu radioaktīvas gaļas un, sajaucot ar tīru gaļu, izlietot Latvijai iedzīvotājiem. Bet mūsu vietējos produktus tolaik izveda uz "cietušajiem" rajoniem. Latvijā bērnu uzturā netiek ievērotas starptautiskās radioaktīvā piesārņojuma pieļaujamības normas 370 bekereli uz vienu kg produktu. Ar kādām tiesībām: Latvijā nav avārijas zona, kurā būtu jālieto avārijas laika normas!

Černobiļas komitejas locekļi Rīgā

rakstījusi ANO bērnu tiesību konvenciju, nedrīkst tikt pieņemts neviens lēmums, kurš tiešā vai netiešā veidā ierobežotu bērnu tiesības.

Tad nu paraudzisimies, kā stāvoklis Latvijā atbilst konvencijā teiktajam.

Sāksim no sākuma. Katram bērnam ir tiesības piedzimt veselam — Latvijā bērniem šādu tiesību nav, jo no viena tūkstoša Latvijas sieviešu septiņi simti sieviešu ir hroniski slimas. Katrs otrais bērns nāk pasaulē ar novirzēm no normas, jo vairumam ir hronisks skābekļa bads jau mātes miesās, tāpēc pāri par 30 procentiem skolas vecuma bērnu nespēj normāli apgūt standarta kursu savu bojāto smadzeņu dēļ. Nākamā māte tiek sakropļota, jo lielās nodarbinātības, smago darba apstākļu, pastāvīgo sadzīves stresu, sliktu dzīves apstākļu (25% cilvēku Latvijā dzīvo uz vai zem nabadzības sliekšņa) un zemās algas izraisīto ietekmi uz augļa organismu vēl

NOKLUSĒTIE FAKTI

publicēts laikrakstā "Universitas" Nr. 68)

apliecina, ka produkti no Baltkrievijas pilnā sparā pēc avārijas nākuši uz Latviju, un ciniski teikts — neuztraucieties, tie jums nebūs jāēd, sadalīsim visai Baltijai. Tolaik veselības aizsardzības ministrijas funkcionāriem bija jāiestājas par tautas veselību. Taču, pēc fiziķu teiktā, jebkuri uzņēmējumi 1986. g. vasarā bijuši aizliegti, lai neceļtu panīku. Kas to lai zina, cik iedzimtu kropļību nav radies un nerodas minēto faktoru ietekmē. Traģiskākais ir tas, ka arī šodien attiecīgi resori un ministrijas nenodrošina vides pētījumus saistībā ar cilvēka veselību. Šodien ir visas iespējas dibināt vienotu koordinētu sistēmu, kas nodarbotos ar pilnvērtīgu produktu, ūdens un vides ekspertīzi, meklējot korelācijas ar iedzimtu patoloģiju un bērnu slimībām, taču jo projām šie pētījumi vai nu nenotiek vispār, vai arī dati tiek noklusēti. Cik cilvēku zina, ka Olainē ir tikai 8,6% un Ventspilī 14% veselu bērnu? Armijas lokatoru izraisītais starojums iedarbojas uz organisma aizsargspējām pret slimībām, izraisa neatgriezeniskas izmaiņas smadzenēs un asinsrites sistēmā, izraisa iedzimtas kropļības. Tā, piemēram, Gulbenē lokatoru tuvumā iedzimtas sirdskaites sastopamas piecas reizes biežāk nekā vidēji Latvijā. Gulbenes lokatori ir aizvēkti.

Visiem ir zināms, ka Baltijā cilvēkiem vēsturiski pamatēdiens ir bijis piena produkti. Kā Latvijā garšo un smird piens, ja tas vispār ir veikalā, to zina visi. Taču tikai nesen mēs no Valsts standartu komisijas godīga, ilggadēja līdzstrādnieka, kuram ir kauns par visu mūsu sistēmu un to, ka tā turpinās uz papīra deklarētajā Latvijas Republikā, uzzinājām objektīvo liecību piena lietā. Izrādās, ka 94% no šī pretīgā piena pēc LR standartiem atbilst pirmajai šķīrai. Bet šajā pienā ir: 44% antibiotiku, 20% mazgājamās sodas; 70% leikozu govju piena, veļas pulvera klātbūtni nevar noteikt, jo nav aparatūras. Pesticīdu neesot. Bet! Ievēro labi! Latvijā pēc Valsts standarta pienā nosaka sešus pesticīdus, tos, kurus Latvijā jau 20 gadus nelieto. Skaidrs, ka tos neatrod. Bet tos vairākus desmitus lietojamo nenosaka, jo neesot metodikas un aparatūras.

Acīmredzot, pastāv vesela piena "mafija", par ko mums arī ir ieraksts no kādas Latvijas pilsētas Drošības komitejas vadītāja teiktā. Viņš gan esot lūdzis neno-saukt viņa vārdu, bet ieraksts mums ir. Izrādās, viņš neko nevar savam piena kombinātam padarīt, jo runa ir par lielu naudu. Tas sasauca ar citiem. Piens nāk no govīm ar strutainiem tesmeņa un dzemdes iekaisumiem. Tad tam piele-

netīru ūdeni, lai būtu "lielāks izslaukums, pieber sodu un veļas pulveri, lai apturētu pūšanu, tad ieļej netīrās, nemazgātās autocisternās, kurās līdz ar to rodas amonjaks, un nogādā uz veikalu. Tajā pat laikā — mūsu alternatīva — apgādāt bērnus ar svaigu, labu pienu no periodiski pārbaudītām, zināmām zemnieku saimniecībām, funkcionāriem nav pieņemama. Tie izdomā nez kādus noteikumus, neiespējamus un, galvenais, pašā valsts tirdzniecībā neievērotus, traucējot Latvijas bērniem saņemt labu, treknu pienu turpat savā rajonā no zemnieka vai labas fermas. Kāš traucē valdībai nodrošināt apvēršumu piensaimniecībā un tiesāt tās "mafiju"? Tas, kas tie daži tautfrontieši, kas ir valdībā, bez visas tautas un pašvaldību līdzdalības nespēj salauzt veco, nelietīgo varas un īpašuma sadales aparātu.

Runājot par statistiku, ko agrāk sabiedrībai slēpa, var minēt vairākus datus. Latvijā ir rajoni (Daugavpils), kur normāli ir tikai 23% dzemdību. Arī abortu skaits Latvijā ir visaugstākais — 55 tūkstoši gadā. Latvijā ir 3000 bāreņu ar dzīvīmu vecākiem, desmitiem tūkstošu vientuļo māšu. Ir astoņi tūkstoši invalidu, kuri praktiski ir izslēgti no sabiedrības. Latvijas pamesto bērnu iestādes praktiski visas pārdēvētas par iestādēm garīgi atpalikušiem bērniem. Vairāki tūkstoši bērnu slimo ar tuberkulozi, bet inficēti arī tie ir 17% bērnu, t. i., 20 reizes vairāk nekā attīstītās Eiropas valstīs. Pagājušogad divi bērni nomira no tbc meningīta, kurš nebija diagnosticēts. Tajā pat laikā Latvijā no (bij. — Red.) PSRS vairs nenāk prettuberkulozes vakcīna un diagnozes noteikšanas preparāti, jo sliktās kvalitātes dēļ esot slēgta rūpnīca, kas tos ražo.

Latvijā šodien dzemdības notiek bez atsāpīnāšanas, jo nav ne medikamentu, ne arī metodikas. Šī iemesla dēļ dzemdību traumu rezultātā rodas invalidi. Jāpiezīmē, ka bērnu protezēšana Latvijā ir arhaiska, grūti ir vārdzirdīglem bērniem, jo nav bērnu dzirdes aparātu.

Ap 2% jaundzimušiem ir dažādas produktu nepanesības, tādas kā mātes piena cukura vai govju piena olbaltumu nepanesība. Šiem bērniem būtu jāceļ uzņēmums, kas ražotu speciālus maisījumus. Labu piena maisījumu trūkst arī pārējiem zīdaiņiem, kuri nesāņem mātes pienu, jo pastāvīgā sociālā stresa rezultātā tām ir piena trūkums.

Traģiska ir situācija ar neiznēsātiem mazuliem. Mums nav inkubatoru ļoti mazu zīdaiņu izdzīvināšanai, tādēļ tādi, kas ārzemēs izdzīvo, šeit lemti bojāejai. Protams, trūkst medikamentu, diagnostikas un ārstniecības aparatūras.

Ja runā par kādu palīdzības organizāciju Latvijas bērniem, tad jāteic, ka šī palīdzība rūpīgi pārdomājama un saskaņojama ar situācijas zinātājiem, konkrētiem cilvēkiem, kas nestu atbildību.

Latvijā radusies reālā situācija liek

padomāt, vai būs vajadzīga neatkarīga Latvija slimām un deģenerētām nākamajām paaudzēm. Šodien Latvijā tieši tādēļ Tautas frontes paspārnē strādā "Glābiet bērnus", kas, balstoties uz ANO jauno bērnu tiesību konvenciju, var panākt lūzumu vecajā sistēmā un kopīgi ar parlamentu un Latvijas valdības radošo daļu sākt atdot Latvijas bērnam nolaupītās tiesības uz veselību, izglītību, normālu cilvēka cienīgu dzīvi. Latvijas Tautas frontes demogrāfijas un bērnu tiesību komiteja un Latvijas "Glābiet bērnus" jau ilgstoši strādā pie šī jautājuma. Esam snieguši regulāru informāciju presē, radio un televīzijā par noklusētiem bērnu tiesību jautājumiem, par reālo bērnu stāvokli, brīdinot iedzīvotājus par līdz šim noklusēto; esam ielikuši pamatus neatkarīgai dzeramā ūdens un produktu analīzei, kamēr to nespēj nodrošināt Latvijas valdība; esam uzņēmuši dokumentālu filmu, kas paredzēta morā-

la, finansiāla un politiska atbalsta gūšanai pasaulē un informācijas sniegšanai tepat Baltijā un citur.

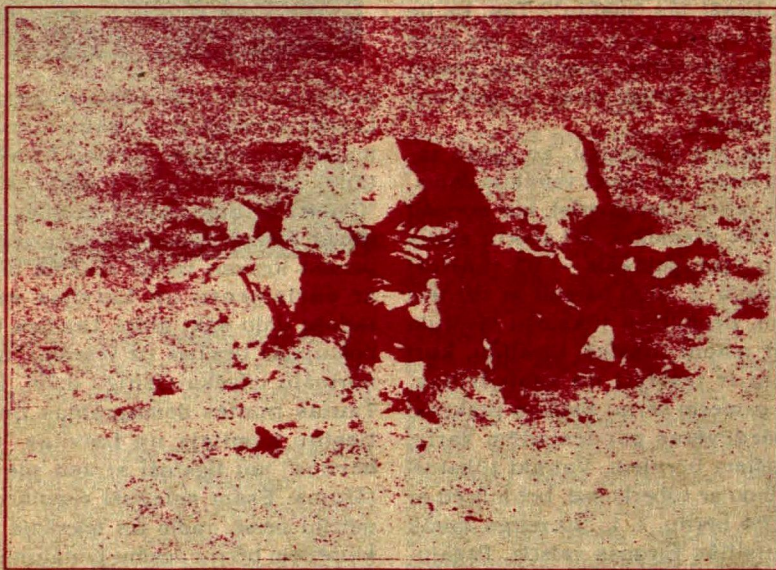
Projekts (Pārstrādāts variants)

LATVIJAS UNIVERSITĀTES STUDENTU PADOMES SATVERSMĒ

LU Studentu Padomes atjaunošanas iniciatīvas grupa (SPAIG) nodod šo projektu apspriešanai visiem LU studentiem. Līdz 1992. gada 22. decembrim var iesniegt priekšlikumus un protestus: 1) LU Studentu arodbiedrības komitejā, Raiņa b. 19-11, 2) LU Senāta studentu lietu komisijā, Raiņa b. 19, Fizikas un matemātikas fakultāte, doc. A. Andžāns. Ja pret šo projektu netiks iesniegti 1000 studentu protesti (15% no kopējā studentu skaita), tad SPAIG apkopos iesniegtos priekšlikumus un iesniegs projektu apstiprināšanai LU Senātā.

SPAIG uzskata, ka no SP atjaunošanas atkarīgi daudzi studentu dzīvei nepieciešami jautājumi, kas skar gan kopmitnes, gan kredītešanu utt.

Nākošā tikšanās, lai apspriestos notiks janvāra sākumā. Sekojiet informācijai.

1. Studentu Padome ir Latvijas Universitātes studentu pašpārvaldes institūcija, tai ir likumdošanas iniciatīvas tiesības Latvijas Universitātē. Tā darbojas saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem, Latvijas Universitātes Satversmi (otro) un šo Studentu Padomes Satversmi.

2. Studentu Padome: a) reprezentē Universitātes studentus iekšējā un starptautiskā dzīvē, b) apspriež un izskir jautājumus, kas attiecas uz studentu akadēmisko, materiālo un kultūras dzīvi, c) griežas pie dažādām valdības un pašvaldības iestādēm ar priekšlikumiem un lūgumiem universitātes studentu vārdā, d) delegē desmit pārstāvjus Universitātes Senātā.

3. Atsevišķos svarīgos gadījumos Studentu Padome uz 2/3 savu locekļu - Latvijas pilsonu - rakstisku pieprasījumu sarīko studentu starpā vispārēju nobalsošanu viena mēneša laikā. 1. piezīme: vispārējās nobalsošanas izvešanai studentu padome izvēl sevišķu komisiju. 2. piezīme: vispārējā nobalsošanā pieņemtos lēmumus īsteno Studentu Padome.

4. Studentu Padomes lēmumi ir obli-

gāti visiem Latvijas Universitātes studentiem pēc šo lēmumu apstiprināšanas Universitātes Senātā.

5. Latvijas Universitātes (turpmāk LU) Studentu Padomi (turpmāk SP) vēlē vispārīgās, vienlīdzīgās, tiesās, aizklātās, proporcionālās vēlēšanās ar grozāmiem kandidātu sarakstiem.

6. Vēlēšanu tiesības ir visiem LU studentiem un magistrantiem - Latvijas pilsoņiem, kas tādi ir vēlēšanu dienā.

7. Vēlēšanu organizēšana un vēlēšanu iznākuma aprēķināšana izdarāma saskaņā ar nolikumu par vēlēšanām (1. pielikums).

8. Jaunizvēlētā Studentu Padome sanāk uz pirmo sēdi pavasara semestra pirmajā nedēļā. Līdz ar pirmās sēdes sākumu beidzas līdzšinējās Studentu Padomes pilnvaras. Piezīme: pārvēlēšanas gadījumā jaunā Padome sanāk uz pirmo sēdi divu nedēļu laikā pēc vēlēšanām.

9. Jaunizvēlētās Padomes pirmo sēdi atklāj iepriekšējās Padomes priekšsēdis vai viņa pilnvarots Padomes loceklis.

10. Pirmajā jaunizvēlētās Studentu Padomes sēdē tiek ievēlēts (aizklāti

balsojot ar vienkāršo balsu vairākumu) Studentu Padomes priekšsēdis. Pēc priekšsēža priekšlikuma apstiprina viņa vietnieku.

11. Tekošo darbu veikšanai, sēžu saaukšanai, izziņošanai un vadīšanai Studentu Padome ievēl Studentu Padomes Kabinetu. Kabinets sastāv no: SP Priekšsēža, viņa vietnieka un vēl ne vairāk kā 5 studentiem - Padomes locekļiem.

12. Studentu Padome pēc nepieciešamības ievēl sevišķas darba komisijas, kā arī veido Studentu Padomes uzņēmumus. Komisiju darbā var tikt pieaicināti palīgi no studentu vidus, bet tie nevar ieņemt komisijas priekšsēža amatu.

13. Kabineta un komisiju darbības pārbaudīšanai Studentu Padome ievēl revīzijas komisiju no 3 locekļiem.

14. Studentu Padomes sēdes sasauk Kabinets vai priekšsēdētājs ne retāk kā vienu reizi katrā mēnesī (izņemot brīvlaiku, kad tās var tikt sasauktas pēc vajadzības). Tās ir pilntiesīgas, ja tajā piedalās vismaz puse Studentu Padomes locekļu. Ārkārtas sēdes var sasaukt pēc 1/3 Studentu Padomes locekļu vai revīzijas komisijas priekšlikuma.

15. Studentu padomes sēdes ir atklātas. Piezīme: iekšējās darbības un kārtības noteikšanai Studentu Padome var izstrādāt sev kārtības rullī.

16. Savu darbu sekmīgai veikšanai studentu padome var ierīkot īpašu kanceleju, kā arī pieņemt algotus darbiniekus.

17. Studentu padomes līdzekļus veido: a) universitātes un valsts asignētiem līdzekļiem, b) ienākumiem no pasākumu organizēšanas, c) ienākumiem no Studentu Padomes uzņēmumiem, d) juridisku un fizisku personu, sponsoru un citu brīvprātīgi ziedojumi, e) novēlējumi un dāvinājumi.

18. Vispārēju studentu padomes budžetu, kuru sastāda Studentu Padomes Kabinets, apstiprina Studentu Padome, bet to budžeta daļu, kuru sedz ar valsts līdzekļiem, apstiprina Universitātes Senāts.

19. Gada beigās Studentu Padome publicē pārskatu par savu darbību.

20. LU SP iespēju robežās sadarbojas un atbalsta tās darbību atbalstošas studentu organizācijas.

21. LU SP var būt juridiska persona, tai ir sava simbolika, rēķins bankā un zīmogs.

1. pielikums.

Latvijas Universitātes Studentu padomes vēlēšanu nolikums.

I Vispārīgie noteikumi

1. Latvijas Universitātes (turpmāk LU) Studentu padomi (turpmāk SP) vēlē vispārīgās, vienlīdzīgās, tiesās, aizklātās, proporcionālās vēlēšanās ar grozāmiem kandidātu sarakstiem.

2. Vēlēšanu tiesības ir visiem LU studentiem un magistrantiem - Latvijas pilsoņiem, kas tādi ir vēlēšanu dienā.

3. SP vēlē vienam gadam decembra pirmajā nedēļā.

4. Ievēlamās SP biedru skaitu izteic kā naturālu skaitli, kam atbilst izteiksmes $2Pa/S + 2(S-1) + ((S-1)(S-2))/2$, kur Pa - SP vēlētajū skaits vēlēšanu izsludināšanas dienā; S - iespējamais SP biedru skaits, mazākā vērtība.

5. Ši nolikuma 1., 2. un 5. pantu drīkst grozīt tikai vēlētajū nobalsošanā.

II Vēlēšanu komisija

6. SP vēlēšanas vada 7 līdzšinējās SP vismaz 50 dienu pirms vēlēšanām izvēlētu studentu Vēlēšanu komisija (turpmāk VK).

7. VK pirmo sēdi sasauc SP kabinets, komisija tad ievēl priekšsēdētāju.

8. VK izdod vajadzīgos rīkojumus un instrukcijas un rūpējas, lai tiktu ievērots šis nolikums. Sekmīgas vēlēšanu norises labad VK drīkst savā darbā iesaistīt citus cilvēkus - bez lēmējbalsstiesībām.

III Kandidātu sarakstu iesniegšana.

9. Kandidātu saraksti jāiesniedz VK vismaz 14 dienas pirms vēlēšanām.

10. Iesniedzamajā kandidātu sarakstā jānorāda to vārds, uzvārds, kontaktadrese un studenta apliecības numurs un jāpievieno visu kandidātu rakstisks paziņojums par kandidatūras pieņemšanu. Kandidātu sarakstam jābūt skaidri salasāmam un bez svītrojumiem un labojumiem, tajā iekļauj ne vairāk kandidātu par ievēlamās SP biedru skaitu.

11. Kandidēt drīkst tikai vienā sarakstā.

12. Iesniegtajam kandidātu sarakstam jābūt vismaz S+1 (S - ievēlamās SP biedru skaits) vēlētajū parakstītam. Pirmie trīs parakstītāji atbildīgi par saraksta pilnību un pareizību. Parakstīt drīkst vienu sarakstu, norādot savu vārdu, uzvārdu, kontaktadresi un studenta apliecības numuru.

13. Iesniegtais kandidātu saraksts nav atsaucams.

14. VK numurē kandidātu sarakstus to iesniegšanas secībā. Sarakstam piešķir tā numuru iepriekšējās SP vēlēšanās, ja iesniedzēji paziņo, ka vēlas to paturēt. Sarakstu numuriem jābūt secīgiem.

15. VK sēdēs drīkst piedalīties iesniegtā kandidātu saraksta pārstāvis bez lēmējbalsstiesībām. Viņam jābūt pilnvarai no grupas, kā uzdevumā tas piedalās, vai no pirmajiem trim saraksta parakstītājiem.

IV Vēlēšanu kārtība.

16. Vēlēšanu vietu un laiku noteic VK vismaz 40 dienu pirms tām.

17. Paziņojumus un kandidātu sarakstus 12 dienas pirms vēlēšanām jāizliek visās LU fakultātes.

18. Vēlēšanu zīmēs jānorāda kandidātu sarakstu numurs, nosaukums un kandidātu vārds un uzvārds. Tajās jābūt vietas, kur ierakstīt vēlamā saraksta un kandidātu numuru.

19. Vēlēšanu dienu priekšvēlēšanu kampaņa un agitācija ir aizliegta.

20. Vēlēšanu telpās VK pārliecinās, vai ieradušies cilvēki ir vēl nebalsojuši SP vēlētajū.

21. Vēlēšanu telpās katrs vēlētajū dabū VK aizzīmogotu aploksnī, kur tam jāieliek vēlēšanu zīme. Tajā drīkst ierakstīt vēlamo saraksta un kandidātu numuru tā, lai to skaits nepārsniegtu ievēlamās SP biedru skaitu. Kandidāta numuru drīkst ierakstīt vienu reizi.

22. Vēlēšanu telpās jābūt slēgtam nodalījumam, kur vēlētajū vienatnē ieraksta vēlēšanu zīmē vēlamo saraksta un kandidātu numuru, ieliek zīmī aploksnē un iemet aizzīmogotā urnā.

23. VK raugās, lai vēlēšanu telpās un pie to ieejas neierobežotu vēlēšanu brīvību un nenotiktu vēlēšanu agitācija.

24. Vēlētajū balso personīgi, nododot ne vairāk kā vienu balsi.

26. Pēc vēlēšanu laika beigām balsot drīkst tie vēlētajū, kas ieradušies vēlēšanu telpās pirms tam.

27. Kopš vēlēšanu sākuma VK protokolē to gaitu.

V Balsu skaitīšana, vēlēšanu iznākuma noteikšana.

28. Vēlēšanu zīmju skaitīšana sākas tūlīt pēc vēlēšanām VK atklātā sēdē.

29. VK protokolā atzīmē vēlējušo vēlētajū skaitu, sākotnējo aplokšņu skaitu, atlikušo aplokšņu skaitu, pēc urnu atvēršanas tajās esošo aplokšņu skaitu, nodoto vēlēšanu zīmju skaitu. Nēderīgās vēlēšanu zīmes VK numurē, protokolā ierakstot atraidīšanas cēloņus.

30. Nēderīgas ir vēlētajū parakstītas zīmes, zīmes ar citām pazišanas zīmēm un zīmes, kas ieliktas aploksnē ar pazišanas zīmi.

31. Ja ir domstarpības par zīmju un talonu derīgumu, VK tās izšķir ar absolūtu balsu vairākumu. Balsim vienādi daloties: izšķirosā ir priekšsēdētāja balss.

32. Lai sadalītu SP vietas-kandidātu sarakstiem, VK:

a) katru kandidātu sarakstu nodoto zīmju skaitu dala secīgi 1:2:3 utt., līdz dalījumu skaits sakrīt ar sarakstā minēto kandidātu skaitu;

b) iegūtos dalījumus sarindo kopējā dilstošā secībā; SP vietas attiecīgi dabū tie kandidātu saraksti, kam atbilst lielākie dalījumi. Ja dalījums kā kārtas numurs vienāds ar ievēlamās SP biedru skaitu un sakrīt ar vismaz vienu nākamo dalījumu, SP vietu gūst saraksts, kas saņēmis vairāk balsu.

33. Saraksta kandidātus VK sarindo

atbilstoši gūto balsu skaitam. Ievēlēti ir tie, kas saņēmuši visvairāk balsu, citi uzskatāmi par kandidātiem saņemto balsu dilšanas secībā. Ja vismaz divu kandidātu gūto balsu skaits sakrīt, tas rindo saraksta iesniedzēju paredzētajā kārtībā.

34. Ja SP biedrs mirst, atsakās vai citādi zaudē mandātu, tā vietā stājas viņa kandidātu saraksta pirmais kandidāts.

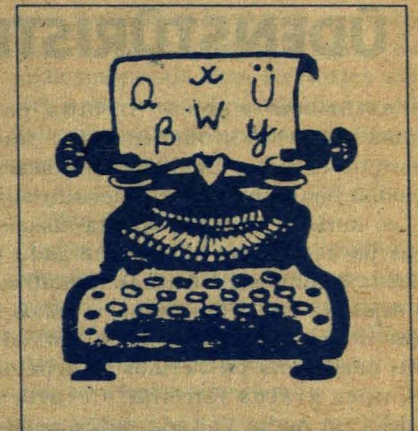
35. Ja 32. pantā minēto cēloņu dēļ kādam sarakstam pietrūkst kandidātu, tad 30. panta kārtībā noteic, no kura cita saraksta būs SP biedrs.

VI Nobeiguma noteikumi.

36. Sūdzības par vēlēšanu gaitu jāiesniedz LU Senātā 7 dienu laikā pēc vēlēšanām. Ja šajā laikā sūdzību nav, SP uzskatāma par ievēlētu. Senāts sūdzības izskata mēneša laikā pēc vēlēšanām un pieņem galīgo lēmumu. SP ievēlēšanu tas drīkst atteikt tikai no tiesiskā viedokļa.

37. Vēlēšanu iznākumus apkopo un publicē 5 mēnešu laikā pēc vēlēšanām atsevišķā izdevumā, kam jābūt brīvi pieejamam LU bibliotēkā.

38. VK vēlēšanu protokols pēc izdevuma publicēšanas jānodod LU arhīvā.

(Sākums "UA" Nr. 2., 4., 5.)

developmental psychology: attīstības psiholoģija
 dramatic arts: skatuves māksla
 drawing: zīmēšana
 economics: ekonomija
 tautsaimniecība
 education: pedagoģija
 educational psychology: pedagoģiskā psiholoģija
 electrical engineering: elektriskā inženierzinātne
 electrical engineering: inženierzinātne
 environmental science: vides zinātne
 apkārtnes zinātne
 fashion advertising, promotion: modes reklāmas zinātne
 fashion buying and merchandising: modes komerczinātne, modes iepirkšana un tirdzniecība
 fashion design: modes zīmēšana
 (Turpinājums sekos)

UZ AUGŠU PACELT ĶEPIŅAS... AICINĀJUMS VISIEM SNAUDOŠĀJIEM PAMOSTIES UN KŪTRAJIEM IZKUSTĒTIES!

Attēlā redzamās personas nav divreiz jāaicina, jo mūzika un kustības pulcē viņas 3 vakarus nedēļā. Konkrētāk — runa ir par LU sporta komandu ritmiskajā vingrošanā. Tie, kuri vēl līdz šim brīdīm kādu nezināmu iemeslu dēļ nav mūs ievērojuši TV žurnālā "Arēna", var to izdarīt tagad.

Šajā gadā esam paspējušas iekļūt ne tikai TV ekrānā, parādījāmies arī kafejnīcā "Argo" fizikultūriešu vakarā, kas palicis atmiņā ar garšīgajām kūkām un torti, aktīvi darbojāmies volējbolistu dienā, sieviešu vingrošanas sacensībās "Universiāde '92", ritmiskās vingrošanas sacīkstēs "Daugavas" sporta namā un veselības dienā Lilastē. Kopā bijām Pabažu pirtī, ko rīkoja RTU studenti.

Mūsu grupa nav no tām, kas it kā pēc komandas radās pēdējos gados — tā izveidojusies no agrākās mākslas vingrošanas izlases grupas, un to vada profesionāla trenere — sporta meistare Diāna Urbāne.

Nobeigumā gribētos dot padomu tiem, kas gatavojas apmeklēt LU veselības centra saunu un trenāžieru zāli — spēlēt kārtis tur ir neērti, jo ir pārāk karsts. Par to varēsiet pārliecināties katru nedēļu.

Mūs var atrast tur, kur skan Hjūstonas un Madonnas mūzika (Aspazijas bulvārī 5). Droši vien septembrī rīkosim konkursu jaunām dalībniecēm.

EVITA LUKE

ŪDENSTŪRISTI, GAIDĀM JŪS!

Ūdenstūrismis vienmēr ir bijis populārs brīvā laika pavadīšanas veids studentu vidū. Jau 24 gadus Latvijas Universitātē darbojas Ūdenstūrisma sekcija (LU ŪS). Savulaik tradicionāli bija universitātes ūdenstūristu pavasara un rudens ralliji, no kuriem "izaudzis" starptautiskais ūdenstūrisma rallijs "Kursas pavasaris". Nu jau ceturto gadu LU Tūristu kluba ŪS piedalās tā organizēšanā kopā ar Jaunatnes Tūrisma Centru.

Arī šajos, varētu likties, grūtajos laikos LU ūdenstūristi atrod iespējas doties tālos pārgājienos. Aizvadītajā pavasarī veikts mācību pārgājiens pa Čermošu Karpatos. Vasarā pieveiktas Ohtas upes krāces Karēlijā. Ceturtnā kursa fiziku Olava Priednieka un Andra Vaivada vadībā veikts sarežģīts pārgājiens Kolas pussalā pa Umbezeru un Umbas upi. Nākošajā vasarā paredzēts pārgājiens uz Kitoju Sajānos.

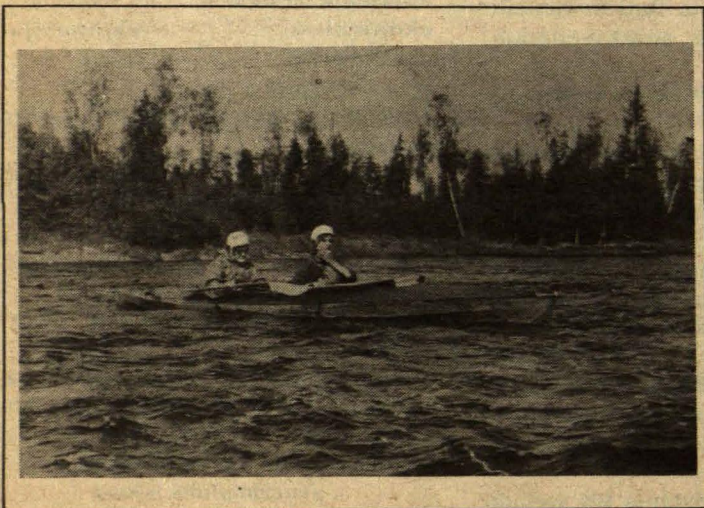
Latvijai atgriežoties Eiropā, mainās arī ūdenstūrisma organizatoriskā struktūra. Latvijas ūdenstūristi ir iekļāvušies

Latvijas Kanoe Federācijā (LKF) un caur to - Starptautiskajā Kanoe Federācijā (IKF). LU Tūristu klubs ir viens no LKF dalībniekiem. Šī iemesla dēļ LU ŪS struktūra jāpārveido atbilstoši LKF statūtiem, līdzīga Eiropas kluba struktūrai. Tādēļ LU Tūristu klubs sasauca visu Latvijas Universitātes ūdenstūristu sapulci ceturtdien, 17. decembrī plkst. 17.00 Raina b. 19. 13. auditorijā (4. stāvā, Fiz. un mat. fakultātē.). Sapulcē paredzēts izveidot LU ūdenstūristu klubu ar fiksētu dalību, izstrādāt tā statūtus.

Aicinām piedalīties visus, kam ir kāda interese par ūdenstūrismu, pat ja iepriekš neesat piedalījušies LU ŪS pasākumos, pat ja nedomājat piedalīties šajā klubā. Mūs interesē jebkura vērtīga ideja par turpmāko ūdenstūrisma situāciju Universitātē. Gaidām jūs! Informāciju var iegūt LU TK, Raina b. 19. 10. telpā, tel. 223114.

MARIS ELERTS, ŪS TRENERIS

TESTS ■ TESTS

Tā nu tas ir — studenta dzīvi par mierīgu vis nenosauksi — neņemot vērā agro ikrīta celšanos, kursa darbu un diplomdarbu "cepšanu" pēdējā brīdī, paliek vēl visas iespējamās nervu trīces pirms ieskaitēm, semināriem un eksāmeņiem. Protams, arī nō ikdienas problēmām neviens nav pasargāts, tā kā no stresa neizbēgt. Izlasiet šo anketu, godīgi atbildiet uz visiem izteikumiem, un jūs gūsit vismaz daļēju ieskatu, cik tālu nonākušas jūsu attiecības ar Stresu.

Bet vispirms numerācijas kārtība:

Gandrīz nekad — 1

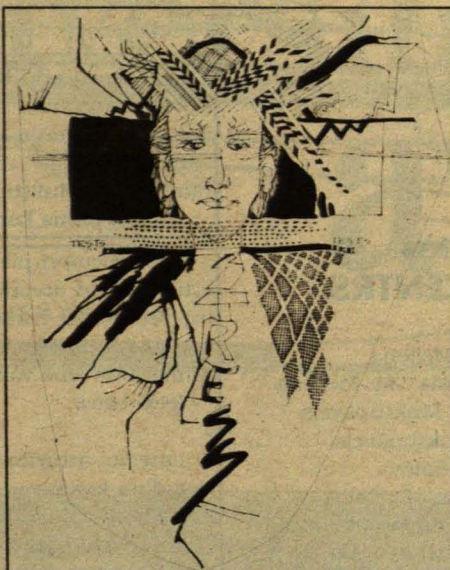
Reti — 2

Bieži — 3

Gandrīz vienmēr — 4

Novērtējiet katru no dotajiem izteikumiem ar attiecīgo numuru. Sasummējiet iegūtos ciparus. Pēc šīs summas psihologi nosaka stresa pakāpi un sniedz arī dažus padomus.

1. Mani sanīkno katrs sīkums.
2. Sāku nervozēt, līdzko iznāk kaut ko gaidīt.
3. Samulsuma brīžos sarkstu.
4. Nīknuma brīžos varu ikvienu aizvainot.
5. Kļūstu nīkns, kad mani sāk kritizēt.
6. Kad pārpildītā tramvajā mani kāds sāk grūstīt, pasaku viņam rupjību.
7. Visu savu brīvo laiku aizpildu ar kādu nodarbošanos.
8. Nekad neesmu precīzs, norunāto tikšanos vai darbu parasti nokavēju vai arī aizeju pārāk agri.
9. Neprotu klausīties, vienmēr sarunu biedru pārtraucu ar saviem piemēriem un papildinājumiem.
10. Ciešu no apetītes trūkuma.
11. Bieži bez jebkāda iemesla jūtu nemieru.

VAI JŪS MOKA
STRESS?

12. Rītos esmu īgns, nevienu negribu redzēt.
13. Vienmēr jūtos noguris, guļu slikti, nevaru atslēgties.
14. Pat ļoti izgulējies, jūtos kā sa-lauzts.
15. Domāju, ka sirds man nav īsti kārtībā.
16. Mokes ar muguras un kakla sā-pēm.
17. Bieži bungoju ar pirkstiem pa gal-du vai arī sēžot trīcinu kājas.
18. Vēlos, lai atzītu manus nopelnus, lai biežāk mani uzslavētu.
19. Domāju, ka esmu labāks nekā citi, tikai neviens to negrib atzīt.
20. Neieturu diētu, taču mans svars nepārtraukti svārstās.

TESTS ■ TESTS

Zem 30 punktiem.

Jūsu dzīve rīt rāmi un saprātīgi, jūs tiekat galā ar problēmām, ko izvirzījusi dzīve. Neesat ne bīkls, ne pārlieku god-kārīgs. Būtu ļabi, ja savu atbilžu parei-zību pārbaudītu kopā ar cilvēku, kas jūs ļabi pazīst. Cilvēki, kas šajā testā savāku-ši tik maz punktu, bieži vien mēdz redzēt sevi rožainā gaismā.

31 līdz 45 punkti.

Jūsu dzīve ir piepildīta ar sasprindzi-nātu darbību. Stress tajā izpaužas šī vār-da labākajā nozīmē, tas ir, jūs cenšaties sasniegt izvirzītos mērķus. Tajā pašā lai-kā daudzas problēmas un rūpes izpaužas negatīvu stresu veidā. Jādomā, šādu dzi-ves veidu jūs turpināsīt, taču — atliciniet kādu brīdi sev!

45 līdz 60 punkti.

Jūsu dzīve ir nepārtraukta cīņa. Jūs esat godkārīgs un domājat tikai par kar-jeru. Lielu vēribu pievēršat citu cilvēku domām par jums, un tas ik brīdi liek jus-ties -stresa stāvoklī. Šādā veidā turpinot, ļoti iespējams, daudz sasniegsit dzīvē, ta-ču diez vai tas spēs jūs sevišķi ieprieci-nāt. Pamēģiniet izvairīties no nevajadzī-giem strīdiem, apspiediet savus dusmu uzliesmojumus, kas izcēlušies sīkumu dēļ, netiecieties pēc galējībām un laiku pa laikam atsakieties no iecerētajiem milzu panākumiem!

Virš 60 punktiem.

Jūs var salīdzināt ar autovadītāju, kas vienlaicīgi nospiedis bremzes un gāzes pedāli. Mainiet dzīvesveidu! Stress ap-draud gan jūsu veselību, gan nākotni. Ja nevarat savus ieradumus grozīt, centie-ties tos vismaz ierobežot.

KONKURSS ■ KONKURSS ■ KONKURSS

Atbilde uz konkursa jautājumiem, kas bija publicēti "UA" 28. oktobra numurā, skan šādi: attēlā redzamais Latvijas Republikas ģerbonis atrodas virs LU galvenās ēkas ieejas Raiņa bulvārī 19. Pirmo reizi tas parādījās 20. gados un to varēja vērot līdz 1940. gadam. Tad tas kautrīgi no visu acīm noslēpās pie Astronomiskās observatorijas skatu torņa neredzamā vietā. Līdz 1990. gada 9. aprīli atjaumots, atkal kļuva redzams visiem.

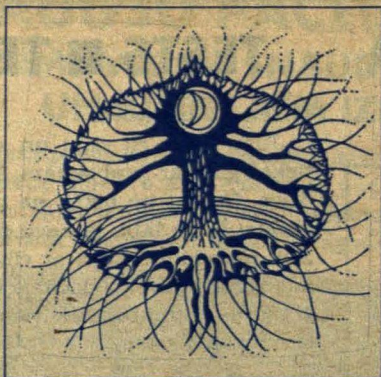
To zināja arī Linda Ozola. Paldies viņai!

Šoreiz konkursa jautājumi:

1. Kas šī ir par ēku?
2. Kā tā saistīta ar LU vēsturi un studentiem?

Latvijas Universitātes **ETNISKĀS KULTŪRAS CENTRS**

1. Lekcijas, nodarbības, programmas

- Bērnu pasaules uzskats un folkloras - M. Mellēna
- Cilvēciskās jēgas pasaule un baltās stundas - M. Mellēna
- Ievads latviešu tradicionālajā mūzikā - V. Muktupāvels
- Latvian Ethnic Culture and Music - V. Muktupāvels
- Latviešu tradicionālā kustību valoda - E. Spičs
- Latviešu dejas un rotaļas ieražās un godos - E. Spičs

Ir sagatavotas etniskās kultūras mācību programmas Imantas Skolotāju institūtam, Latvijas kultūras skolai, un Latvijas Mūzikas akadēmijai

- Ievads latviešu tradicionālajā kultūrā
- Folkloras. Etniskās kultūras pamati. Baltistika
- Latviskā skaņu mācība
- Dejas mācība

2. Klubi, kurši

- Folkloras skolotāju klubs (katra mēneša otrajā sestdienā no 10.00 RLB namā, Merķeļa ielā 13)
- Bērnu folkloras skola (katru sestdienu no 10.00 RLB namā, Merķeļa ielā 13)
- Latvijas Universitātes Folkloras studija (katru trešdienu no 18.00 LŪ telpās Visvalža ielā 4a)

- Sakrālās dejas kurši (divreiz gadā pēc īpaša paziņojuma)

3. Publikācijas

Eksperimentālie mācību līdzekļi folklorā sākumskolām:

- Rudens grāmata 1991. g., 15 000 gab.
- Ziemas grāmata 1992. g., 15 000 gab.

Ir sagatavota publicēšanai "Pavasara grāmata" un top "Vasaras grāmata"

Metodiskie materiāli studentiem un skolotājiem:

- Metenis 1989.-1990. g., 2 500 gab.
- Lielā diena 1990.-1991. g., 12 000 gab.
- Apjumības 1989. g., 800 gab.
- Ziemas svētki 1988.-1991. g., 8 500 gab.
- Garā pupa 1990. g., 2 000 gab.

4. Starptautiskais bērnu un jauniešu folkloras festivāls "Pulkā eimu, pulkā teku" un zinātniski praktiskā konference šī festivāla ietvaros

5. Novadu deju dienas

"Universitātes Avīze"

Redaktore Ilze BRINKMANE

Tekstu rediģe: Ginta LUKŠEVICA, Inta JANSONE

Tekstu ievada: Ilze STIKĀNE, Evija GAILĪTE

Ar datoru "Macintosh SE" tekstu sāliek: Ilmārs LAUBERTS

Komerciantajumiņus karto Jānis VAITS

Numura izmantoti Ēriķas MĀLDERES zīmējumi.

Adrese: Raina bulv. 19. 8. telpa. Rīga, LV-1098

Tālrunis: 222944

"UA" iespiesta sabiedrībā "DIVI" Jelgavā, Raina ielā 36

Reģistrācijas apliecības Nr. 535

Laikraksts iznāk divas reizes mēnesī. Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta. Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.

Latvijas Universitātes Tūristu klubs piedāvā:

- slēpotāju tūrisma pārgājienus Karpatos studentu brīvdienās un Hibīnos - martā;
- kalnu slēpotāju atpūtas nometni Polijā un Čeho-Slovākijā studentu brīvdienās un Hibīnos - martā.

Sīkāka informācija LU TK Raina bulv. 19 - 10, tel. 223114. Pieteikties līdz 23. decembrim.

10. decembrī plkst. 19.00 LU Lielajā aulā notiks studentu koru skandarbū konkursa "Vivat, academia!" noslēguma koncerts. Piedalīsies kori "Gaudeamus", "Delta", "Juventus", "Rīga", "Vecrīga" un solisti V. Dzene, I. Leca, S. Kalniņa, N. Puntulis, Z. Muktupāvels, V. Račevskis.

Billetes pirms koncerta. Telefons uzziņām 212477.

25. decembrī plkst. 15.00 Rīgas 1. ģimnāzijā notiks Latvijas atturības un pretalkohola biedrības centrālās valdes jaunatnes un vecbiedru frakciju organizēts Ziemassvētku garīgās un laicīgās mūzikas koncerts. Tiek aicināti LU jaunie dzejdāri, humora un labā vārda teicēji līdzdarboties.

Ieeja brīva.

Latvijas atturības un pretalkohola biedrības centrālā valde izsludina konkursu par LU studentu atturības un pretalkohola kustības atjaunošanu. Fakultāte, kur šī kustība būs visaktīvākā, tiks premēta ar 5000 rbļ. Visi interesenti (individuāli un kolektīvi) var zvanīt pa tel. 282832 vai vērsties pie Juridiskās fakultātes 2. kursa studenta Mika Petkeviča.

EIROPAS STUDENTU INFORMĀCIJAS BIROJS

Tas tika radīts, lai prezentētu studentu ietekmi uz augstākās izglītības attīstību. ESIB avīze raksta, ka Eiropa ir vairāk nekā Eiropas Kopiena. Debatēs bieži šķiet, ka Eiropa ir tikai Eiropas Kopiena. Eiropas Padome un Eiropas Kopienas Komisijas grupa "Cilvēka resursi, izglītība, apmācība un jaunatne" kopīgi organizēja konferenci par attieksmi pret augstāko izglītību Eiropā. Eiropas Padome bija iniciatore šī jautājuma aplūkošanai. Tā uzsāk trīs gadu ilga projekta realizāciju par attieksmi pret augstāko izglītību.

Pieredze rāda, ka ESIB iespējams par maz ir pievērsusi uzmanību tam, kas notiek Eiropas Kopienā. Tās ietekme uz pārējo Eiropu ir liela, bet nav jāaizmirst, ka citi faktori kā, piemēram, augstākā izglītība Eiropā ir tikpat ietekmīgi.

ESIB īpaši pievērsīs uzmanību trim apgabaliem.

Pirmais solis varētu būt ESIB darba plāns, skaidra stratēģija nākotnei. Nākošais - izmaiņas konstitūcijā, ko ierosināja Konstitucionālā komiteja. Trešais - pamatīgs darbs apgabalos, ko ESIB uzskata par sevišķi svarīgu.

Briselē 17.-19. septembrī notika organizācijas ETUCE kolokvijs par augstāko izglītību. ESIB tajā reprezentēja Pērs Starfelts no Zviedrijas. Kolokvijā misters Džons no Eiropas Kopienas grupas par cilvēku resursiem teica, ka nākotnē nevar iet iepriekšējo ceļu izglītības jautājumā. Komisijas iestādēm jāuzklausa, ko dažādi cilvēki ir teikuši par visiem līmeņiem Kopienas valstīs. Viņš gribēja izskaidrot to, ka sistēmu un struktūru dažādība ir bijusi svarīga darbā ar Memorandu. Tas ir daļēji redzams arī no Māstrihtas līguma.

Svarīgi atcerēties, ka Memorands par augstāko izglītību ir tikai viens no trijiem. Pārējās daļas - Memorands par aroda apmācību un Memorands par mācīšanos ar starplaikiem. Pats svarīgākais memorandos, pēc mistera Džona domām, ir dzīves garuma mācīšanās jēdziens, t.i., nepārtraukta izglītība un apmācība.

Heraklionā, Grieķijā 16. - 19. septembrī notika TEXTa konference, kur ESIB reprezentēja Klauss Famira no Austrijas. TEXTs ir 61 Augstākās izglītības institūtu aģentūra. Tajā ir pārstāvētas 16 Eiropas zemes. Uz šo brīdi tikai 5% studenti ir iesaistīti dažādās Eiropas Kopienas programmās, ka, piemēram, ERASMUS programmā.

Informāciju no avīzes "ESIB-News" sagatavoja AJA SULTE